VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69
THỨ TƯ
6.5.2026 (20.3 Bính Ngọ)
Số 54 (4345)
www.baovanhoa.vn
Email: baovanhoa@fpt.vn

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm thăm cấp Nhà nước Cộng hòa Ấn Độ

[2]

Toàn văn Nghị quyết của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam

[8+9]

BỘ TRƯỞNG LÂM THỊ PHƯƠNG THANH:

Các quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước phải thể chế hóa đầy đủ, kịp thời

[7]

Bộ sẽ cùng thành phố Huế kiến tạo những mô hình phát triển mới

[3]

DU LỊCH THẮNG ĐẬM TRONG HAI KỲ NGHỈ LỄ VỪA QUA:

Đâu là điểm khác biệt?

(VH). "Điểm khác biệt của năm nay nằm ở sự nhập cuộc sớm và có tính toán của các địa phương. Thay vì chờ khách, nhiều điểm đến đã chủ động thiết kế "lý do để đi", thông qua các chuỗi sự kiện, lễ hội và sản phẩm mới được chuẩn bị từ trước đó nhiều tháng". [6]

Trong dịp nghỉ lễ vừa qua, tại Khu di tích Hiền Lương - Bến Hải (Quảng Trị) đã đón một lượng khách rất lớn Ảnh: MINH TÂN

CƠ HỘI VÀ THÁCH THỨC SỐ HÓA DI SẢN

"Đời sống mới" trong không gian số

[5]

ĐỂ THÀNH PHỐ SÁNG TẠO UNESCO THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN:

Cần lắm một cơ chế "mở đường" thông thoáng

[4]

GIẤC MƠ WORLD CUP CỦA U17 VIỆT NAM:

Hành trình của niềm tin và khát vọng

[14]

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Bàn bạc để tháo gỡ cho xuất bản

● CAO CHƯ

Trong thành phần của ngành công nghiệp văn hóa mà ta đang tập trung phát triển có hoạt động xuất bản, và mới đây Đảng tiếp tục ban hành Chỉ thị số 04-CT/TW về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với hoạt động xuất bản trong tình hình mới. Nhân đây thử nghĩ về "sức sản xuất" trong hoạt động xuất bản.

Xuất bản tức là từ bản thảo làm ra bản in, ấn loát ra nhiều bản, đóng thành sách hoàn chỉnh, rồi phát hành. Công nghệ in có nhiều chuyển biến, từ in khắc gỗ thủ công xưa kia, đến in ti-po, in ốp-sét, lại từ con chữ chì chuyển sang chữ vi tính.

(Xem tiếp trang 2)

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm thăm cấp Nhà nước Cộng hòa Ấn Độ

Đại diện cộng đồng, cán bộ nhân viên Đại sứ quán Việt Nam tại Ấn Độ đón Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm
Ảnh: TTXVN

Chiều qua 5.5 (giờ địa phương), Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam đã đến sân bay quân sự Palam, thủ đô New Delhi, bắt đầu thăm cấp Nhà nước Cộng hòa Ấn Độ theo lời mời của Thủ tướng Ấn Độ Narendra Modi.

Đón Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam tại sân bay có Quốc vụ khanh Bộ Nội vụ Ấn Độ Nityanand Rai; Đại sứ Ấn Độ tại Việt Nam Tshering Wangchuk Sherpa; Đại sứ Việt Nam tại Ấn Độ Nguyễn Thanh Hải; Tổng Lãnh sự Việt Nam tại Mumbai (Ấn Độ) Lê Quang Biên cùng đông đảo cán bộ, nhân viên Đại sứ quán, cộng đồng người Việt Nam và lưu học sinh Việt Nam tại Ấn Độ. Trên khắp thủ đô New Delhi, Chính phủ Ấn Độ đã bố trí các bức ảnh chân dung Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm với khẩu hiệu song ngữ nhiệt liệt chào mừng.

Tại khách sạn, đông đảo nghệ sĩ Ấn Độ đã nồng nhiệt chào đón Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam bằng các điệu múa truyền thống. Ngay sau khi tới thủ đô New Delhi, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm tiếp Cố vấn an ninh Quốc gia Ấn Độ Ajit Doval; gặp gỡ cán bộ, nhân viên Đại sứ quán Việt Nam và cộng đồng người Việt Nam tại Ấn Độ. Chuyến thăm là sự kiện đối ngoại quan trọng và có ý nghĩa đặc biệt. Đây là lần đầu tiên Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm thăm Ấn Độ trên cương vị mới, diễn ra đúng dịp hai nước kỷ niệm 10 năm thiết lập quan hệ Đối tác chiến lược toàn diện (2016 - 2026).

Chuyến thăm là minh chứng rõ nét đường lối đối ngoại của Đảng, Nhà nước ta trong kỷ nguyên mới mà Nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XIV đã đề ra. Đó là độc lập, tự chủ, tự cường, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển, đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ đối ngoại, là thành viên có trách nhiệm với cộng đồng quốc tế. **P.V**

Bàn bạc...

(Tiếp theo trang 1)

Thời hiện đại, bên cạnh sách in còn có sách điện tử. Xuất bản được coi trọng, vì nó là nơi hội tụ và chuyển tải tri thức khoa học, nghệ thuật, mang hồn cốt dân tộc. Từ trong nhà trường, việc dạy và học luôn gắn với sách. Muốn tìm hiểu nghiên cứu một lĩnh vực gì, người ta tìm đến với sách. Nhà lãnh đạo, quản lý nếu muốn sâu sắc không thể không tìm đến với sách. Sách như sự tích hợp của tri thức muôn mặt của loài người. Sách cũng là công cụ chuyển tải văn học nghệ thuật, vừa có tính thưởng thức, vừa bồi dưỡng tâm hồn, tri thức. Sách vừa phục vụ cho việc chính trị của một đất nước nói chung, vừa là nhu cầu tự thân của mỗi cá nhân trong đất nước ấy. Theo lôgic, nhu cầu tự thân ấy càng lớn khi xã hội tri thức hình thành và phát triển với số lượng ngày càng nhiều, nghĩa là có rất nhiều kỹ sư, bác sĩ, cử nhân và các học vị sau đại học.

Vậy mà theo như cảm nhận của người viết, ngoài các loại sách mang tính bắt buộc phải có, được xuất bản với số lượng lớn như sách giáo khoa trong nhà trường, phần nhiều các đầu sách của ta được in với chỉ một vài ngàn bản. Một vài ngàn bản so với số dân trên 100 triệu, thật là muối bỏ bể! Có cảm nhận hình như ở ta chưa thực sự có thị trường sách. Nhiều nhà xuất bản rất khó khăn, chật vật khi ra thị trường. Vậy thì vấn đề ở đây là gì? Do sách kém chất lượng nên người đọc ngoảnh mặt, hay do tự thân nhu cầu xã hội không nhiều? Sách kém chất lượng do chính người làm ra nó kém chất lượng, hay vẫn chất lượng đấy mà tự thân xã hội với vô vàn người tốt nghiệp đại học, thạc sĩ, tiến sĩ tự thấy số kiến thức họ học ở trường đại học, luận văn luận án đã dư xài cho cả đời họ, chỉ cần tấm bằng là đủ mà không cần kiến thức gì từ sách vở?

Nếu sách kém chất lượng thì do tự thân người làm ra sách kém chất lượng, hay do bị ràng buộc bởi một cơ chế gì? Nếu những người có học thức tự bằng lòng với kiến thức đã có, thì có phải bản thân họ tự mãn trong một xã hội buộc phải luôn luôn vận động mới có thể thi đua với thế giới? Có rất nhiều câu hỏi đặt ra và hẳn phải có nhiều cuộc trao đổi, thảo luận, hội thảo, may ra mới tìm ra lời giải.

Có một điều vô cùng quan trọng mà hình như ít người để ý: Sức sản xuất trong xuất bản đầu tiên và quan trọng nhất là những người tạo ra bản thảo hay là tác giả. Khâu ấn loát và phát hành không phải không quan trọng, nhưng không có người tạo ra bản thảo chất lượng thì hai khâu kia cũng rất khó hiệu quả. Mà tạo nên bản thảo chất lượng lại là những người có vốn tri thức sâu sắc, giàu sức sáng tạo. Một nhà xuất bản muốn "đứng được" theo cơ chế thị trường, thì phải tìm cho được những người này. Tìm đã khó, nhưng tìm ra rồi thì muốn đặt hàng bản thảo chất lượng, sáng tạo không thể trả nhuận bút "bọt bèo". Mà muốn không "bọt bèo" thì nhà xuất bản phải có doanh thu tốt. Nhưng nhà xuất bản lại không có doanh thu tốt. Rốt cuộc con gà có trước hay quả trứng có trước lại là câu hỏi không dễ trả lời. Cái vòng ấy của hoạt động xuất bản là vậy, không dễ thoát.

Cho nên thiết nghĩ, bàn về chuyện công nghiệp văn hóa, nhân có Chỉ thị về xuất bản, hãy tập trung bàn bạc, thảo luận để tháo gỡ cho lĩnh vực rất quan trọng này. ■

Thông tin mới nhất về sự cố Flyboard trong dịp nghỉ lễ vừa qua tại Ninh Bình

Hôm qua 5.5, Sở Du lịch Ninh Bình đã thông tin chính thức về sự cố trong quá trình thử nghiệm hoạt động Flyboard tại phường Hoa Lư xảy ra trước đó. Đại diện lãnh đạo Sở Du lịch cho biết, trong khuôn khổ các hoạt động phục vụ nhân dân và khách du lịch dịp lễ 30.4 và 1.5, chương trình biểu diễn thể thao Flyboard do Công ty cổ phần Du lịch Hoa Lư phối hợp với Công ty TNHH Thương hiệu Đào tạo lướt ván diều chuyên nghiệp tổ chức đã diễn ra từ ngày 30.4 đến hết ngày 2.5 tại khu vực hồ Kỳ Lân - Phố cổ Hoa Lư diễn ra an toàn và đúng quy định.

Sáng 3.5, trong quá trình đơn vị tổ chức khảo sát, thử nghiệm kỹ thuật nhằm đánh giá khả năng mở rộng không gian hoạt động tại khu vực hồ Núi Lớ, chùa Vàng, đã xảy ra sự cố khi vận hành thiết bị phục vụ trải nghiệm. Trong quá trình hướng dẫn, thiết bị Flyboard gặp trục trặc kỹ thuật, dẫn đến mất ổn định, khiến người hướng dẫn và người tham gia rơi xuống nước. Ngay sau khi xảy ra sự việc, đơn vị tổ chức đã kịp thời triển khai phương án cứu nạn, cứu hộ, nhanh chóng đưa các cá nhân vào khu vực an toàn, tổ chức sơ cứu ban đầu và chuyển đến cơ sở y tế để kiểm tra sức khỏe. Kết quả, không có thiệt hại về người đối với người tham gia; vận động viên bị ảnh hưởng đã tỉnh táo, sức khỏe ổn định và đang được theo dõi y tế theo quy định. Tình hình an ninh, trật tự tại khu vực khi xảy ra sự cố được kiểm soát, không phát sinh diễn biến phức tạp.

Nguyên nhân sự cố đang được các cơ quan chức năng phối hợp kiểm tra, xác minh, làm rõ. Thông tin ban đầu cho thấy sự cố có thể do rác thải, vật cản trong môi trường nước bị cuốn vào hệ thống hút, dẫn nước của mô tô nước, làm gián đoạn áp lực nước cung cấp cho thiết bị Flyboard, dẫn đến mất ổn định khi vận hành. Ngay sau sự việc, các đơn vị tổ chức đã chủ động tạm dừng toàn bộ hoạt động biểu diễn và thử nghiệm Flyboard tại khu vực hồ Núi Lớ để tiến hành kiểm tra, rà soát toàn diện; đồng thời phối hợp với các cơ quan chức năng kiểm tra hệ thống thiết bị, đánh giá lại điều kiện khu vực hoạt động, tăng cường công tác vệ sinh môi trường nước, thu gom rác thải và kiểm soát vật cản, bổ sung các phương án bảo đảm an toàn.

T.SƯƠNG

Nhà mạng bắt đầu khóa SIM không xác thực, không chính chủ

Sau hơn 2 tuần Thông tư 08 về xác thực thông tin di động có hiệu lực, nhiều thuê bao bị khóa vì chưa thực hiện xác thực và bị xác định không chính chủ. Tại họp báo thường kỳ của Bộ Khoa học và Công nghệ tháng 4.2026, ông Nguyễn Anh Cương, Phó Cục trưởng Cục Viễn thông cho biết: Khoảng 900.000 số điện thoại đã được những người đang đứng tên xác nhận "không chính chủ" sau hai tuần triển khai.

Với các thuê bao này, nhà mạng sẽ gửi tin nhắn đến số điện thoại, yêu cầu người sử dụng xác thực lại trong khoảng 5 ngày. Nếu không thực hiện, họ sẽ bị khóa một chiều, trước khi tiến tới các biện pháp mạnh hơn như khóa hai chiều, thu hồi số. Một số người dùng khác cần phải xác thực thuê bao ngay là người sử dụng giấy tờ như CMND 9 số, hộ chiếu, giấy tờ ngành quân đội, công an để đăng ký SIM, người đang sử dụng SIM do người khác đứng tên hộ. Theo quy định, nếu không hoàn thành xác thực trong vòng 15 ngày sau khi nhận khuyến cáo từ nhà mạng, thuê bao sẽ bị khóa một chiều. Quy định cũng nêu rõ, nhà mạng phải đảm bảo thuê bao di động có đủ bốn trường thông tin gồm số định danh cá nhân, họ tên, ngày tháng năm sinh, sinh trắc học ảnh khuôn mặt, và các dữ liệu này phải khớp với Cơ sở dữ liệu quốc gia về dân cư của Bộ Công an.

Từ ngày 15.4.2026, các nhà mạng đã gửi thông báo theo đợt tới những người có thông tin chưa đầy đủ yêu cầu xác thực. Đến đầu tháng 5, sau khi đã đủ 15 ngày, việc khóa SIM bắt đầu được thực thi. Xác nhận SIM chính chủ là bước tiếp theo sau giai đoạn "làm sạch dữ liệu" năm 2023. Khi đó, cơ quan quản lý đối soát thông tin giấy tờ của trăm triệu thuê bao di động, đã phát hiện khoảng 17 triệu trường hợp có thông tin chưa chính xác. Trong số này, 11 triệu thuê bao đã được cập nhật lại thông tin, còn 6 triệu bị dừng cung cấp dịch vụ. So với giai đoạn trước, cách làm hiện nay có sự thay đổi, khi trọng tâm là trao cho người dân quyền chủ động kiểm tra và xác nhận thông tin thuê bao đang sử dụng.

B.H

Bộ sẽ cùng thành phố Huế kiến tạo những mô hình phát triển mới

● NGUYỄN ANH

"Với kho tàng di sản văn hóa đậm đặc và nổi bật, Huế không thiếu tiềm năng, điều cần nhất lúc này là một cơ chế đủ linh hoạt, một tư duy đủ mở và một hệ sinh thái đủ mạnh để biến tiềm năng thành giá trị, kích thích phát triển", Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh.

Chiều qua 5.5 tại Hà Nội, Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh đã có buổi làm việc với Ủy viên BCH Trung ương Đảng, Chủ tịch UBND TP Huế Nguyễn Khắc Toàn nhằm đánh giá toàn diện tình hình hoạt động VHTTDL, đồng thời thống nhất các định hướng, giải pháp phát triển trong giai đoạn tới.

Cuộc làm việc diễn ra trong bối cảnh Huế là TP trẻ trực thuộc Trung ương đang mở ra không gian và cơ hội phát triển mới với những yêu cầu cao hơn về tầm nhìn, cách làm và hiệu quả thực chất, tăng trưởng mạnh mẽ, phát triển hai con số. Tham dự buổi làm việc còn có Thứ trưởng Bộ VHTTDL Hoàng Đạo Cương, Phó Chủ tịch UBND TP Huế Trần Hữu Thùy Giang và lãnh đạo các cơ quan trực thuộc Bộ VHTTDL, UBND TP Huế.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh phát biểu tại buổi làm việc Ảnh: TR.HUẤN

Huế đang chuyển mình từ chiều sâu di sản

Báo cáo tại buổi làm việc, Phó Chủ tịch Trần Hữu Thùy Giang cho biết, ngay từ những tháng đầu năm 2026, Huế đã duy trì nhịp độ phát triển ổn định trên cả ba trụ cột VHTTDL với nhiều điểm sáng đáng chú ý.

Ở lĩnh vực văn hóa, thành phố đã chủ động ban hành hàng loạt kế hoạch mang tính nền tảng như xây dựng nếp sống văn minh đô thị và nông thôn, phát triển văn hóa đọc, thiết lập "Tủ sách Huế", tổ chức Tuần lễ Áo dài cộng đồng… Những bước đi này cho thấy cách tiếp cận không dừng lại ở bảo tồn, mà đang từng bước tái cấu trúc đời sống văn hóa theo hướng hiện đại, có chiều sâu và lan tỏa trong cộng đồng. Các hoạt động tuyên truyền, tổ chức sự kiện chính trị, văn hóa được triển khai đồng bộ, tạo nên không khí sôi động ngay từ đầu năm. Hệ thống thư viện, thiết chế văn hóa cơ sở từng bước được số hóa, nâng cao khả năng tiếp cận của người dân, với hơn 762.000 lượt phục vụ chỉ trong quý I.

Đặc biệt, Huế tiếp tục khẳng định vị thế là "kho tàng di sản" của Việt Nam với hệ thống di tích, di sản vật thể và phi vật thể phong phú. Việc xây dựng các đề án bảo tồn như tri thức may áo dài Huế hay lễ hội điện Huệ Nam cho thấy địa phương đang chuyển từ tư duy bảo tồn tĩnh sang phát huy giá trị di sản trong đời sống đương đại. Trong bức tranh chung, thể thao đang nổi lên như một "trụ đỡ mềm" góp phần định hình hình ảnh đô thị năng động. Phong trào thể dục thể thao quần chúng được duy trì rộng khắp, gắn với các sự kiện cộng đồng, lễ hội, tạo nên sự kết nối tự nhiên giữa văn hóa và đời sống. Ở thể thao thành tích cao, Huế duy trì vị thế trong nhóm địa phương mạnh của cả nước với 735 huy chương trong năm 2025, trong đó có 69 huy chương quốc tế. Những con số này phản ánh chiến lược đầu tư bài bản vào các môn trọng điểm, hướng tới các đấu trường lớn như ASIAD hay Olympic.

Tầm nhìn Huế trong không gian phát triển mới

Du lịch tiếp tục là lĩnh vực ghi nhận sự tăng trưởng ấn tượng. Năm 2025, Huế đón hơn 6,3 triệu lượt khách, doanh thu vượt 13.000 tỉ đồng; chỉ trong quý I.2026, lượng khách đã tăng hơn 31% so với cùng kỳ. Đáng chú ý, thời gian lưu trú của du khách có xu hướng kéo dài hơn, cho thấy sức hấp dẫn của điểm đến đang được cải thiện. Hệ thống lưu trú, lữ hành ngày càng hoàn thiện, cùng với việc đẩy mạnh chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ trong trải nghiệm du lịch. Tuy vậy, báo cáo cũng thẳng thắn chỉ ra những "điểm nghẽn" quen thuộc: Sản phẩm du lịch còn thiếu đa dạng, kinh tế đêm chưa thực sự hình thành rõ nét, hạ tầng kết nối còn hạn chế, thiếu các dịch vụ cao cấp và nguồn nhân lực chất lượng cao.

Tại buổi làm việc, hai bên cùng nhìn thẳng vào những vấn đề mang tính cấu trúc để phát triển Huế trong thời gian tới. Huế đang đứng trước áp lực cạnh tranh lớn trong khu vực miền Trung, đặc biệt với các điểm đến có lợi thế về biển và dịch vụ cao cấp. Trong khi đó, lợi thế di sản, vốn là "tài sản cốt lõi" để phát triển du lịch và công nghiệp văn hóa lại chưa được chuyển hóa đầy đủ thành các sản phẩm kinh tế có giá trị gia tăng cao. Từ góc nhìn của Bộ VHTTDL, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho rằng, việc phát triển Huế trong giai đoạn mới cần dựa trên ba trụ cột lớn: Hoàn thiện thể chế, huy động nguồn lực, đổi mới mô hình phát triển. Các định hướng đã được Bộ VHTTDL và UBND TP Huế thảo luận, đi đến thống nhất là việc đẩy mạnh xã hội hóa, đặc biệt theo mô hình đối tác công - tư (PPP) trong phát triển thiết chế văn hóa, thể thao. Chuyển tư duy tổ chức sự kiện theo hướng hợp tác cùng có lợi, gắn với giá trị thương hiệu. Tập trung phát triển các sản phẩm mới: Du lịch nghỉ dưỡng biển, du lịch chăm sóc sức khỏe, kinh tế đêm, du lịch đường sông. Tăng cường liên kết vùng, đặc biệt với trục Quảng Trị - Huế - Đà Nẵng để hình thành các hành trình có chiều sâu trải nghiệm.

Phát biểu tại buổi làm việc, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh quan điểm đồng hành của Bộ với Huế trong vai trò một thành phố trực thuộc Trung ương và một trung tâm văn hóa lớn của quốc gia. Phát huy các giá trị của Huế trong việc hình thành các hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa, hệ giá trị gia đình, hệ giá trị con người Việt Nam. Không chỉ dừng ở hỗ trợ chính sách, Bộ xác định sẽ cùng địa phương kiến tạo các mô hình phát triển mới, trong đó nổi bật là: Xây dựng Huế trở thành thành phố sáng tạo trong lĩnh vực ẩm thực của mạng lưới UNESCO; thí điểm mô hình "thành phố du lịch xanh quốc gia", "đô thị di sản"; phát triển công nghiệp văn hóa dựa trên di sản, áo dài, thủ công mỹ nghệ và nghệ thuật biểu diễn. Đây là những hướng đi mang tính chiến lược, đặt Huế vào dòng chảy chung của thế giới, nơi văn hóa không chỉ là tài sản cần gìn giữ mà còn là nguồn lực để phát triển.

Sau khi buổi làm việc khép lại, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh cho rằng, với kho tàng di sản văn hóa đậm đặc và nổi bật, Huế không thiếu tiềm năng, điều cần nhất lúc này là một cơ chế đủ linh hoạt, một tư duy đủ mở và một hệ sinh thái đủ mạnh để biến tiềm năng thành giá trị. Chủ tịch UBND TP Huế Nguyễn Khắc Toàn mong rằng, với sự đồng hành của Bộ VHTTDL, trong vai trò kiến tạo chính sách và điều phối nguồn lực, Huế kỳ vọng sẽ tạo ra "cú hích" để bước vào giai đoạn phát triển mới, giai đoạn mà di sản không còn đứng yên trong quá khứ, mà trở thành động lực sống động cho tương lai. ■

Đẩy mạnh tuyên truyền Tuần lễ Quốc gia phòng, chống thiên tai năm 2026

Bộ VHTTDL vừa ban hành Kế hoạch số 2410/KH-BVHTTDL về việc tổ chức hoạt động hưởng ứng Tuần lễ Quốc gia phòng, chống thiên tai năm 2026. Việc tổ chức các hoạt động nhằm nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cấp ủy, các cơ quan, đơn vị trực thuộc Bộ và các tầng lớp nhân dân trong công tác phòng, chống thiên tai, thực hiện nhiệm vụ xây dựng xã hội an toàn trước thiên tai vì sự phát triển bền vững.

Bên cạnh đó, tăng cường công tác thông tin truyền thông, nâng cao nhận thức cộng đồng; nâng cao tinh thần, trách nhiệm của các cơ quan, đơn vị trong công tác phòng, chống thiên tai; sẵn sàng các phương án ứng phó với thiên tai năm 2026 trong lĩnh vực, ngành quản lý. Theo kế hoạch, Tuần lễ Quốc gia năm 2026 có chủ đề "Cộng đồng chung tay phòng, chống thiên tai" sẽ được thực hiện vào tháng 5.2026 trong các lĩnh vực, ngành thuộc Bộ VHTTDL quản lý. Bộ sẽ tổ chức các hoạt động truyền thông, tuyên truyền phù hợp gắn với chức năng, nhiệm vụ của cơ quan, đơn vị, vận động cán bộ, công chức, viên chức và người lao động tích cực tham gia các hoạt động hưởng ứng Tuần lễ quốc gia phòng, chống thiên tai của cơ quan, đơn vị nói riêng và Bộ, ngành, địa phương nói chung; Chú trọng, tập trung phổ biến các chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của nhà nước về phòng, chống thiên tai, phát huy hiệu quả vai trò của người đứng đầu cơ quan, đơn vị trong tổ chức thực hiện.

Đưa tin, bài đăng trên các trang báo, mạng xã hội, phương tiện thông tin đại chúng, hệ thống thông tin cơ sở trong đó tập trung, xây dựng, tuyên truyền các nội dung về mục đích, ý nghĩa, chủ đề của Tuần lễ Quốc gia và các nội dung phòng, chống thiên tai liên quan đến lĩnh vực, ngành của Bộ VHTTDL quản lý, đảm bảo nâng cao trách nhiệm của cấp ủy, chính quyền các cấp và các tầng lớp nhân dân trong công tác phòng, chống thiên tai; Phối hợp với các cơ quan báo chí từ Trung ương đến địa phương tuyên truyền hiệu quả các nội dung về Tuần lễ Quốc gia phòng, chống thiên tai nói riêng và công tác phòng, chống thiên tai nói chung.

Các nội dung truyền thông, tuyên truyền sẽ được thực hiện dưới các hình thức như: Phổ biến, tuyên truyền lồng ghép các nội dung về hưởng ứng Tuần lễ Quốc gia phòng, chống thiên tai thông qua các cuộc họp, hội nghị, hội thảo của cơ quan, đơn vị; Tuyên truyền cổ động trực quan, trực tiếp tại các cơ quan, đơn vị; treo băng rôn, áp phích, khẩu hiệu về Tuần lễ Quốc gia phòng, chống thiên tai năm 2026 và kỷ niệm Ngày truyền thống phòng, chống thiên tai Việt Nam tại cơ quan, đơn vị; Tổ chức tuyên truyền, truyền thông trên các phương tiện thông tin đại chúng, hệ thống thông tin cơ sở; mạng xã hội; trên báo in, báo điện tử, trang thông tin điện tử của Bộ và các cơ quan, đơn vị nhằm tạo sức lan tỏa về công tác phòng, chống thiên tai... **V.D**

ĐỂ THÀNH PHỐ SÁNG TẠO UNESCO THÚC ĐẨY PHÁT TRIỂN:

Cần lắm một cơ chế "mở đường" thông thoáng

TS PHAN THANH HẢI

Trong bối cảnh Việt Nam đang đẩy mạnh phát triển công nghiệp văn hóa và xây dựng các đô thị sáng tạo, việc tham gia Mạng lưới các Thành phố sáng tạo của UNESCO (UCCN) không còn là một danh hiệu mang tính biểu trưng, mà đã trở thành một lựa chọn chiến lược.

Đó là con đường để các đô thị khẳng định vị thế trên bản đồ sáng tạo toàn cầu, đồng thời mở ra cơ hội kết nối, hợp tác, thu hút nguồn lực và thúc đẩy phát triển bền vững dựa trên văn hóa.

Cho phép địa phương chủ động hơn

Chính vì vậy, việc Chính phủ ban hành Nghị định 308/2025/NĐ-CP là một bước tiến quan trọng, tạo hành lang pháp lý cho việc xây dựng và đệ trình hồ sơ tham gia các cơ chế của UNESCO, trong đó có Mạng lưới Thành phố sáng tạo. Tuy nhiên, nhìn từ thực tiễn triển khai và yêu cầu ngày càng cao của UNESCO, có thể thấy rằng quy định hiện hành tuy đã đặt nền móng, nhưng vẫn cần sớm được điều chỉnh theo hướng linh hoạt, kiến tạo hơn để thực sự "mở đường" cho các địa phương.

Trước hết, cần khẳng định rằng Nghị định đã xác lập một quy trình quản lý chặt chẽ: Từ việc địa phương đề nghị, Bộ VHTTDL thẩm định, đến việc Thủ tướng Chính phủ quyết định việc đệ trình UNESCO. Cách tiếp cận này bảo đảm tính thống nhất trong đối ngoại văn hóa, tránh tình trạng đề xuất tràn lan, thiếu kiểm soát. Nhưng vấn đề nằm ở chỗ, quy trình này vẫn mang nặng tư duy "hồ sơ vinh danh", trong khi bản chất của Mạng lưới Thành phố sáng tạo lại hoàn toàn khác. Khác với các danh hiệu di sản, hồ sơ Thành phố sáng tạo không chỉ là việc chứng minh "có gì", mà quan trọng hơn là trả lời câu hỏi "sẽ làm gì". Đó là một bản cam kết phát triển trong tương lai, với kế hoạch hành động cụ thể, cơ chế vận hành rõ ràng, sự tham gia của cộng đồng sáng tạo và nguồn lực tài chính bảo đảm. Nói cách khác, đây là một hồ sơ mang tính chiến lược phát triển đô thị, không thể chỉ giao cho một cơ quan chuyên môn như ngành văn hóa thực hiện theo cách truyền thống.

Chính ở điểm này, quy định của Nghị định 308 bộc lộ một khoảng trống khi chưa có quy định cụ thể về tổ chức bộ máy xây dựng hồ sơ tại địa phương, rất dễ dẫn đến tình trạng riêng ngành văn hóa phải làm một nhiệm vụ liên ngành. Một hồ sơ Thành phố sáng tạo, nếu thiếu sự tham gia của các lĩnh vực như quy hoạch đô thị, giáo dục, công nghiệp sáng tạo, du lịch, truyền thông hay khu vực tư nhân, sẽ khó có thể đạt được yêu cầu của UNESCO. Và quan trọng hơn, ngay cả khi được công nhận, việc triển khai cũng sẽ gặp nhiều lúng túng. Vì vậy, điều cần thiết là cần bổ sung cơ chế cho phép địa phương chủ động hơn ngay từ đầu. Không nên đặt nặng việc "xin phép lập hồ sơ" như một thủ tục bắt buộc trước khi bắt tay vào chuẩn bị. Thực tiễn cho thấy, để xây dựng một hồ sơ đạt chuẩn quốc tế, các thành phố cần ít nhất từ một đến hai năm nghiên cứu, khảo sát, tham vấn và thử nghiệm. Nếu không cho phép chủ động chuẩn bị sớm, địa phương sẽ luôn ở thế bị động, khó theo kịp chu kỳ xét chọn của UNESCO.

Thiết kế một "con đường" đủ thông thoáng

Một điểm khác cũng cần được nhìn nhận lại là việc "thực hiện theo quy định của UNESCO" đối với thành phần hồ sơ. Cách quy định này giúp tránh trùng lặp, nhưng lại thiếu đi vai trò định hướng của quốc gia. Trong khi UNESCO chỉ đưa ra khung chung, mỗi quốc gia cần có tiêu chí riêng để lựa chọn hồ sơ phù hợp nhất. Bởi lẽ, mỗi kỳ xét chọn thường giới hạn số lượng hồ sơ từ một quốc gia, thậm chí yêu cầu đa dạng lĩnh vực sáng tạo. Nếu không có cơ chế sơ tuyển rõ ràng, rất dễ dẫn đến cạnh tranh nội bộ thiếu định hướng, hoặc lựa chọn chưa thật sự tối ưu.

Thực tế quốc tế cho thấy, những quốc gia thành công trong mạng lưới này đều có cơ chế hỗ trợ rất mạnh từ Trung ương: Từ hướng dẫn kỹ thuật, đào tạo đội ngũ, kết nối chuyên gia đến hỗ trợ xây dựng nội dung hồ sơ. Trong khi đó, quy định hiện hành của ta mới dừng ở khâu thẩm định và trình duyệt, chưa thể hiện rõ vai trò "đồng hành" của cơ quan quản lý nhà nước. Đây là một khoảng trống đáng lưu ý, bởi hồ sơ Thành phố sáng tạo không chỉ cần đúng quy định, mà còn cần "đúng cách viết", "đúng cách kể câu chuyện" theo chuẩn quốc tế.

Hội An tham gia Mạng lưới các Thành phố sáng tạo của UNESCO (UCCN) Ảnh: B.LINH

> *Một hồ sơ Thành phố sáng tạo, nếu thiếu sự tham gia của các lĩnh vực như quy hoạch đô thị, giáo dục, công nghiệp sáng tạo, du lịch, truyền thông hay khu vực tư nhân, sẽ khó có thể đạt được yêu cầu của UNESCO. Và quan trọng hơn, ngay cả khi được công nhận, việc triển khai cũng sẽ gặp nhiều lúng túng. Vì vậy, điều cần thiết là cần bổ sung cơ chế cho phép địa phương chủ động hơn ngay từ đầu.*

Một vấn đề nữa là tư duy "sau khi được công nhận mới xây dựng đề án". Trên thực tế, UNESCO đánh giá rất kỹ kế hoạch hành động bốn năm ngay trong hồ sơ ứng cử. Nếu không chuẩn bị từ đầu, thì việc xây dựng đề án sau khi được công nhận sẽ mang tính hình thức, thiếu tính khả thi. Do đó, cần điều chỉnh theo hướng, đề án phát triển Thành phố sáng tạo phải là một phần cốt lõi của hồ sơ, không phải là bước tiếp theo. Từ những phân tích trên, có thể thấy rằng điều mà các địa phương cần không chỉ là một quy trình quản lý, mà là một cơ chế hỗ trợ mang tính kiến tạo. Một cơ chế cho phép họ chủ động chuẩn bị, được hướng dẫn chuyên sâu, được lựa chọn minh bạch và được đồng hành trong suốt quá trình từ xây dựng hồ sơ đến triển khai sau công nhận. Trong bối cảnh mới, khi các đô thị như Huế đang định hình chiến lược phát triển dựa trên văn hóa và sáng tạo, việc tham gia Mạng lưới Thành phố sáng tạo UNESCO không chỉ là một mục tiêu, mà là một công cụ phát triển. Nhưng để công cụ đó phát huy hiệu quả, cần một khung thể chế phù hợp, không chỉ đúng về quản lý, mà còn đúng về bản chất của sáng tạo.

Nói một cách ngắn gọn, nếu coi Thành phố sáng tạo là một hành trình dài, thì Nghị định 308 mới chỉ vạch ra "điểm xuất phát". Điều cần làm tiếp theo là thiết kế một "con đường" đủ thông thoáng, đủ linh hoạt và đủ hỗ trợ để các địa phương có thể đi đến đích, không chỉ là được vinh danh, mà là thực sự trở thành những đô thị sáng tạo, sống động và bền vững. ■

Bộ Y tế thông tin chính thức về bệnh do virus Hanta

Theo Cục Phòng bệnh (Bộ Y tế), thông tin từ WHO cho biết: Đầu tháng 5.2026 đã xuất hiện chùm ca viêm đường hô hấp cấp nặng trên một tàu du lịch có lịch trình từ Argentina qua Nam Đại Tây Dương. Tính đến ngày 4.5 đã có 7 trường hợp được ghi nhận liên quan đến virus này (2 trường hợp được xác nhận nhiễm virus Hanta và 5 trường hợp nghi ngờ); trong đó có 3 trường hợp tử vong, 1 trường hợp nguy kịch và 3 trường hợp có triệu chứng nhẹ.

Trước thông tin quốc tế về chùm ca bệnh do virus Hanta, Cục Phòng bệnh (Bộ Y tế) cung cấp thông tin để người dân chủ động phòng bệnh và không hoang mang. Cụ thể, virus Hanta là nhóm virus có thể gây bệnh nặng ở người, như hội chứng phổi do virus Hanta hoặc sốt xuất huyết kèm hội chứng suy thận. Bệnh có thể diễn biến nhanh, gây khó thở, suy hô hấp, tụt huyết áp và có thể tử vong. Hiện chưa có thuốc điều trị đặc hiệu cho bệnh do virus Hanta; việc điều trị chủ yếu là theo dõi, chăm sóc hỗ trợ và hồi sức kịp thời tại cơ sở y tế.

Bệnh do virus Hanta là bệnh truyền nhiễm cấp tính lây từ động vật gặm nhấm (đặc biệt là chuột) sang người. Đường lây truyền chủ yếu qua nước tiểu, phân, nước bọt của chuột nhiễm bệnh và tại nơi chuột nhiễm bệnh làm tổ hay trú ẩn, bị chuột cắn hoặc tiếp xúc trực tiếp, sau đó đưa lên mắt, mũi, miệng. Khi quét dọn, hút bụi hoặc dọn nhà, dọn kho nơi có chuột nhiễm bệnh trú ẩn, chất thải khô của chuột có thể phát tán thành bụi rất nhỏ trong không khí; người hít phải bụi có chứa mầm bệnh có thể bị nhiễm virus Hanta. Việc lây truyền bệnh từ người sang người rất hiếm, nhưng đã được ghi nhận trên y văn.

Theo đó, thời gian ủ bệnh của bệnh do virus Hanta thường từ 2-4 tuần, có thể tới 8 tuần. Người bệnh có thể sốt, ớn lạnh, đau đầu, chóng mặt, đau cơ, buồn nôn, nôn, đau bụng hoặc tiêu chảy; sau đó có thể đột ngột ho, tức ngực, khó thở, mệt lả, tụt huyết áp. Để chủ động các biện pháp phòng bệnh, Cục Phòng bệnh (Bộ Y tế) vẫn đang tiếp tục phối hợp với WHO và các cơ quan liên quan để theo dõi tình hình, cập nhật thông tin và hướng dẫn các địa phương triển khai biện pháp phòng, chống dịch kịp thời, phù hợp.

Theo Cục Phòng bệnh, đến nay, Việt Nam chưa ghi nhận trường hợp mắc bệnh do virus Hanta trên người.

B.N

Cơ hội và thách thức số hóa di sản

LTS: Những năm gần đây, chuyển đổi số trong lĩnh vực văn hóa đã được đặt ra như một định hướng lớn, với mục tiêu không chỉ dừng lại ở việc lưu trữ, mà còn tiến tới chuẩn hóa, kết nối và khai thác hiệu quả kho tàng di sản, trong đó bao gồm cả di sản vật thể và phi vật thể.

Tuy vậy, quá trình triển khai vẫn đang đối mặt với không ít khó khăn, thách thức, và câu hỏi đặt ra hiện nay là: Làm gì để đẩy nhanh tiến độ số hóa trong lĩnh vực di sản văn hóa?

Bài 1: "ĐỜI SỐNG MỚI" TRONG KHÔNG GIAN SỐ

● **HÀ AN**

Hiện nhiều di tích, bảo tàng không còn là nơi chỉ để "xem" những hiện vật và nghe những dòng thuyết minh đơn tuyến. Một sự chuyển mình đang diễn ra: Công chúng đến với bảo tàng không chỉ để tìm hiểu mà để trải nghiệm, tương tác, thậm chí để "sống cùng" di sản theo những cách hoàn toàn mới. Công nghệ số trở thành công cụ hỗ trợ, trao cho di sản thêm một "đời sống mới".

Từ "xem" đến "trải nghiệm"

Cách đây chưa lâu, câu hỏi "vì sao người trẻ ít đến bảo tàng, di tích?" vẫn là nỗi trăn trở chung của nhiều đơn vị. Với những thiết chế văn hóa như Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, dù sở hữu hàng chục nghìn hiện vật quý, trong đó có nhiều bảo vật quốc gia và tác phẩm kinh điển, nhưng khả năng tiếp cận công chúng còn hạn chế. Công chúng biết đến bảo tàng, nhưng chưa thực sự bị cuốn hút.

Công chúng ngày nay không còn hứng thú với cách tiếp nhận thông tin một chiều. Sự bùng nổ của mạng xã hội, video ngắn và các hình thức nội dung tương tác nhanh đã thay đổi thói quen tiếp cận, thu hút đông đảo người xem. Nắm bắt xu hướng đó, những video ngắn trên các nền tảng như TikTok, những câu hỏi gợi tò mò thay vì các bài thuyết minh nặng tính học thuật, những series nội dung gắn nghệ thuật với đời sống thường nhật… đã giúp Bảo tàng mỹ thuật Việt Nam bước ra khỏi không gian trưng bày truyền thống để đi vào đời sống. Một bức tranh không còn chỉ là một "tác phẩm", mà trở thành câu chuyện, thậm chí là về những điều gần gũi như bữa cơm, màu sắc hay ký ức văn hóa. Điều đáng chú ý là sự thay đổi này mở rộng khả năng tiếp cận cho công chúng. Những câu hỏi như "vì sao tranh sơn mài có chiều sâu?", "vì sao tranh lụa Việt Nam khác Nhật Bản và Trung Quốc?" đã đưa kiến thức chuyên ngành đến với hàng triệu người theo cách dễ hiểu, dễ nhớ và dễ lan tỏa.

Nếu như với mỹ thuật, nội dung số giúp thay đổi cách kể chuyện, thì với lịch sử, công nghệ số mở ra một không gian trải nghiệm hoàn toàn mới. Với hơn 200.000 tài liệu, hiện vật, Bảo tàng Lịch sử Quốc gia không chỉ là nơi lưu giữ ký ức dân tộc, mà còn là một trong những đơn vị tiên phong trong chuyển đổi số. Từ năm 2013, việc ứng dụng công nghệ 3D vào trưng bày đã đặt nền móng cho một hướng tiếp cận mới: Đưa bảo tàng lên môi trường trực tuyến. Những trưng bày ảo không chỉ là giải pháp lưu trữ, mà còn là cách kéo dài "tuổi thọ" của các chuyên đề vốn có thời hạn trong không gian thực. Khi bước vào không gian 3D, người xem không còn bị giới hạn bởi khoảng cách hay thời gian. Một cú nhấp chuột có thể đưa họ đi qua các thời kỳ lịch sử, dừng lại ở từng hiện vật, quan sát từng chi tiết hoa văn mà trong không gian thực có thể bị hạn chế.

Điều quan trọng hơn là khả năng tương tác. Không còn là hành trình một chiều, người xem có thể lựa chọn cách tiếp cận của riêng mình: Nghe thuyết minh, xem hình ảnh, xem lại nhiều lần, thậm chí "gặp gỡ" các nhân vật lịch sử, các nhà sử học để hiểu sâu hơn về bối cảnh và giá trị của hiện vật. Di sản, vì thế, không còn là những gì đã khép lại trong quá khứ, mà trở thành một dòng chảy sống động, có thể đối thoại với hiện tại. Tại di tích Văn Miếu - Quốc Tử Giám Hà Nội, chuyển đổi số được triển khai đồng bộ với mã QR, vé điện tử, ứng dụng di động, màn hình tương tác… Theo TS Lê Xuân Kiêu, Giám đốc Trung tâm Hoạt động Văn hóa Khoa học Văn Miếu - Quốc Tử Giám, các công cụ này giúp du khách tiếp cận thông tin nhanh chóng, trực quan hơn, từ đó gia tăng sức hấp dẫn và kéo dài thời gian lưu lại.

Điểm nhấn rõ nét là chương trình "Trải nghiệm đêm tại Văn Miếu - Quốc Tử Giám", nơi công nghệ hòa quyện với nghệ thuật trình diễn để tái hiện sinh động không gian Quốc Tử Giám xưa. Chương trình hấp dẫn du khách quay trở lại khi mỗi lần trải nghiệm đều mang lại những cảm nhận khác biệt. Từ hiệu quả đó, nhiều di tích, bảo tàng tại Hà Nội cũng đổi mới, xây dựng các tour trải nghiệm với ứng dụng công nghệ nhằm thu hút công chúng. Có thể kể đến tour đêm "Giải mã Hoàng thành Thăng Long" của Trung tâm Bảo tồn Di sản Thăng Long - Hà Nội, hay chương trình "Đêm thiêng liêng" tại Nhà tù Hỏa Lò với những câu chuyện xúc động về các chiến sĩ cách mạng.

Văn Miếu - Quốc Tử Giám trong thực hiện chuyển đổi số, ứng dụng công nghệ vào làm phong phú các sản phẩm văn hóa

Từ đó, một "làn sóng" trải nghiệm mới đã hình thành, mang đến cho du khách nhiều lựa chọn, tất cả đã góp phần hình thành một hệ sinh thái trải nghiệm mới, nơi di sản được kể lại bằng nhiều ngôn ngữ hiện đại.

Mở rộng đối tượng tiếp cận

TS Nguyễn Văn Đoàn, Giám đốc Bảo tàng Lịch sử quốc gia cho biết, việc ứng dụng công nghệ số đã được triển khai tại bảo tàng từ khá sớm, với những dấu mốc quan trọng như mô hình bảo tàng ảo 3D từ năm 2013 hay hệ thống thuyết minh tự động (audio guide) từ năm 2014. Tuy nhiên, bước ngoặt thực sự đến trong giai đoạn đại dịch Covid-19, khi các hoạt động như tour tham quan trực tuyến, "Giờ học lịch sử online" hay các chương trình giáo dục số được triển khai mạnh mẽ.

"Trong bối cảnh không thể đón khách trực tiếp, công nghệ số đã giúp bảo tàng duy trì kết nối với công chúng, thậm chí mở rộng đối tượng tiếp cận ra ngoài phạm vi địa lý truyền thống", TS Đoàn nhấn mạnh. Không chỉ là giải pháp tình thế, những mô hình này dần trở thành một phần quan trọng trong chiến lược phát triển lâu dài. Năm 2021, trưng bày 3D "Bảo vật quốc gia" ra mắt với hình ảnh sinh động, nội dung phong phú, phục vụ đa dạng đối tượng từ học sinh đến giới nghiên cứu. Gần đây hơn, các ứng dụng công nghệ mới như AR (thực tế tăng cường) tiếp tục được đưa vào thử nghiệm, mở ra những cách tiếp cận di sản trực quan và hấp dẫn hơn. Hiệu quả rõ rệt nhất của chuyển đổi số là việc thay đổi phương thức tiếp cận công chúng và mở rộng đối tượng tiếp cận. "Nếu trước đây, trải nghiệm bảo tàng chủ yếu diễn ra trực tiếp, thì nay không gian trưng bày đã được mở rộng. Công chúng có thể tiếp cận di sản mọi lúc, mọi nơi, đặc biệt là giới trẻ, những người gắn với môi trường số", TS Nguyễn Văn Đoàn cho biết.

Giám đốc Bảo tàng Lịch sử Quốc gia cũng cho rằng, các sản phẩm số như trưng bày ảo, video chuyên đề hay cơ sở dữ liệu trực tuyến không chỉ phục vụ tham quan, mà còn trở thành nguồn tài liệu hữu ích cho dạy và học. Nhiều giáo viên, học sinh đã sử dụng chúng như một công cụ hỗ trợ, giúp việc tiếp cận lịch sử trở nên trực quan và sinh động hơn. Những ứng dụng này góp phần khơi dậy hứng thú tìm hiểu lịch sử, nuôi dưỡng tình yêu và niềm tự hào về văn hóa dân tộc, đặc biệt trong thế hệ trẻ. Trong bối cảnh công nghệ số phát triển, việc số hóa hiện vật, đổi mới trưng bày và nâng cao trải nghiệm cho du khách trở thành xu hướng tất yếu của các bảo tàng. TS Nguyễn Anh Minh, Giám đốc Bảo tàng Mỹ thuật Việt Nam, khẳng định: "Ứng dụng công nghệ không chỉ là đổi mới kỹ thuật mà là sự chuyển mình toàn diện trong cách bảo tàng tiếp cận công chúng và phát huy giá trị di sản; khi cách kể chuyện thay đổi, kho báu nghệ thuật sẽ tự tỏa sáng theo cách của thời đại".

Một trong những hiệu quả rõ nét của chuyển đổi số là khả năng lan tỏa. Lượt truy cập website, các trưng bày ảo, video chuyên đề hay chương trình giáo dục trực tuyến không chỉ thu hút hàng triệu lượt công chúng mà còn trở thành nguồn tư liệu hữu ích cho giảng dạy và nghiên cứu. Vì thế, không gian số đã góp phần mở rộng trải nghiệm thực, giúp làm sâu sắc hơn và kéo dài hành trình khám phá. Di sản không còn bị giới hạn trong phòng trưng bày, mà hiện diện trên màn hình điện thoại, trong lớp học trực tuyến hay cả trong những cuộc trò chuyện thường ngày. Đó chính là giá trị lớn nhất: trong không gian số, di sản không chỉ được gìn giữ, mà còn có thêm một đời sống mới. ■

(Còn tiếp)

Một "mùa vàng" trên diện rộng

ĐINH AN

Hai kỳ nghỉ lễ liên tiếp dịp Giỗ Tổ Hùng Vương và 30.4 - 1.5 năm 2026 đã tạo nên một "nhịp sóng kép" hiếm có, đưa du lịch nội địa bước vào giai đoạn tăng trưởng rõ rệt cả về lượng và chất. Đằng sau thành công ấy không chỉ là sự gia tăng nhu cầu, mà là dấu hiệu của một thị trường đang vận hành linh hoạt hơn, nơi mỗi địa phương đều chủ động bước vào cuộc đua bằng chính nội lực của mình.

Khi "thiên thời" gặp "nhân hòa"

Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam Nguyễn Trùng Khánh cho biết: "Hai kỳ nghỉ lễ vừa qua, toàn ngành phục vụ khoảng 12 triệu lượt khách, tăng hơn 14% so với cùng kỳ". Nhưng đằng sau con số ấy không chỉ là sự gia tăng nhu cầu, mà là dấu hiệu của một thị trường đang vận hành linh hoạt hơn, nơi mỗi địa phương đều chủ động bước vào cuộc đua bằng chính nội lực của mình.

Lợi thế đầu tiên đến từ chính cấu trúc kỳ nghỉ. Hai dịp lễ nối tiếp nhau, mỗi kỳ 3-4 ngày, đã kéo dài quỹ thời gian nghỉ, tạo điều kiện để du khách lên kế hoạch di chuyển xa hơn, ở lại lâu hơn, hoặc chia nhỏ hành trình thành nhiều chuyến đi ngắn. Dòng khách không còn dồn nén vào một vài ngày cao điểm mà được giãn ra theo từng đợt, giúp giảm áp lực lên hạ tầng và điểm đến.

Tuy nhiên, nếu chỉ có "thiên thời", chưa đủ để tạo nên một "mùa vàng" trên diện rộng. Ông Nguyễn Trùng Khánh cho rằng: "Điểm khác biệt của năm nay nằm ở sự nhập cuộc sớm và có tính toán của các địa phương. Thay vì chờ khách, nhiều điểm đến đã chủ động thiết kế "lý do để đi", thông qua các chuỗi sự kiện, lễ hội và sản phẩm mới được chuẩn bị từ trước đó nhiều tháng".

Từ Bắc vào Nam, một "bản đồ sự kiện" dày đặc đã được hình thành. Lễ hội Đền Hùng tại Phú Thọ, Carnaval Hạ Long ở Quảng Ninh, mùa du lịch biển Sầm Sơn, Thanh Hóa, Lễ hội Mặt Trời tại Đà Nẵng hay các chương trình mở mùa tại Lào Cai, Lâm Đồng, Ninh Bình… đã tạo ra những điểm neo cảm xúc, khiến mỗi hành trình của du khách là trải nghiệm gắn với thời điểm.

Song song với đó là nỗ lực làm mới sản phẩm. Các đô thị lớn như TP.HCM xây dựng những hành trình theo chủ đề lịch sử - văn hóa, khai thác chiều sâu của đô thị. Các địa phương giàu tài nguyên tự nhiên như Quảng Trị, Cà Mau, Khánh Hòa, Huế… đưa vào vận hành thêm các tour sinh thái, trải nghiệm đêm, khám phá sông nước, rừng ngập mặn hay không gian di sản.

Nhiều địa phương đã tổ chức đa dạng các hoạt động, sự kiện văn hóa, lễ hội, chương trình nghệ thuật tạo điểm nhấn thu hút khách du lịch

> *Hai kỳ nghỉ lễ vừa qua, toàn ngành phục vụ khoảng 12 triệu lượt khách, tăng hơn 14% so với cùng kỳ. Điểm khác biệt của năm nay nằm ở sự nhập cuộc sớm và có tính toán của các địa phương. Thay vì chờ khách, nhiều điểm đến đã chủ động thiết kế "lý do để đi", thông qua các chuỗi sự kiện, lễ hội và sản phẩm mới được chuẩn bị từ trước đó nhiều tháng.*
>
> **(NGUYỄN TRÙNG KHÁNH, Cục trưởng Cục Du lịch Quốc gia Việt Nam)**

Nhiều địa phương đón hàng triệu lượt khách

Hà Nội ước đón 1,35 triệu lượt khách (khách quốc tế ước đạt trên 248.000 lượt). Tổng thu từ khách du lịch ước đạt trên 5.000 tỉ đồng. Công suất phòng bình quân đạt 71,4%; Quảng Ninh ước đón 1,34 triệu lượt khách (khách quốc tế ước đạt 70.000 lượt). Tổng thu từ khách du lịch ước đạt 4.165 tỉ đồng. Công suất phòng bình quân đạt 90 - 95%; Ninh Bình ước đón trên 2,37 triệu lượt khách (khách quốc tế đạt 231.000 lượt). Tổng thu từ khách du lịch ước đạt trên 3.569 tỉ đồng; Đà Nẵng ước đón hơn 1,46 triệu lượt khách (khách quốc tế ước đạt hơn 621.000 lượt). Tổng thu từ khách du lịch ước đạt 5.727 tỉ đồng; TP.HCM ước đón 1,69 triệu lượt khách (khách quốc tế ước 190.000 lượt). Tổng thu từ khách du lịch ước đạt 8.700 tỉ đồng.

Dịch vụ được chuẩn bị như một "lời cam kết"

Một yếu tố quan trọng khác giúp các địa phương "thắng lớn" chính là sự chuẩn bị đồng bộ về dịch vụ. Từ lưu trú, vận chuyển đến ăn uống, vui chơi đều được nâng cấp cả về năng lực phục vụ lẫn chất lượng. Các hãng hàng không tăng chuyến, nhiều đường bay đạt tỉ lệ lấp đầy 80 - 100%, bổ sung hàng trăm nghìn ghế. Hệ thống đường bộ, cao tốc mới giúp rút ngắn thời gian di chuyển. Các cơ sở lưu trú chủ động phương án nhân sự, vận hành ở công suất cao. Nhiều điểm đến duy trì được công suất phòng 80 - 100% trong các ngày cao điểm mà vẫn giữ ổn định chất lượng.

Đáng chú ý, công tác quản lý điểm đến được triển khai từ sớm. Đường dây nóng, lực lượng kiểm tra, kiểm soát giá, đảm bảo an toàn thực phẩm và an ninh trật tự hoạt động xuyên suốt. Việc không ghi nhận sự cố nghiêm trọng trên phạm vi toàn quốc trong suốt kỳ nghỉ là một tín hiệu tích cực, góp phần củng cố niềm tin của du khách.

Các chương trình kích cầu năm nay không dừng lại ở việc giảm giá. Nhiều doanh nghiệp lớn như Saigontourist, Hanoitourist, Vietravel, Bến Thành Tourist, Vietluxtour, Đất Việt Tour… tung ra các gói sản phẩm trọn gói, ưu đãi sâu nhưng đi kèm với nâng chuẩn dịch vụ. Hội chợ du lịch, ngày hội trải nghiệm, các chiến dịch truyền thông số được triển khai đồng bộ, giúp sản phẩm tiếp cận đúng nhóm khách. Quan trọng hơn, các địa phương đã biết cách định vị thông điệp riêng: "Phú Thọ - Đến để yêu", "Đà Nẵng - Chạm về nguyên bản"… Những khẩu hiệu này vừa mang tính quảng bá, vừa phản ánh hướng đi trong phát triển sản phẩm và trải nghiệm.

Với những kết quả thu được sau 2 kỳ nghỉ, ông Nguyễn Khắc Toàn, Chủ tịch UBND thành phố Huế đã viết thư cảm ơn gửi tới du khách trong nước và quốc tế vì đã chọn Huế cho kỳ nghỉ của mình: "Chúng tôi nhận thức sâu sắc rằng, sự hài lòng của du khách chính là thước đo cho chất lượng điểm đến. Do đó, thành phố Huế cam kết sẽ tiếp tục ưu tiên nguồn lực để hoàn thiện kết cấu hạ tầng; tăng cường hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước, xây dựng môi trường du lịch an toàn, văn minh, thân thiện, cũng như luôn lắng nghe và đồng hành cùng du khách".

TP.HCM ước đón 1,69 triệu lượt khách, dẫn đầu cả nước về tổng thu từ khách du lịch ước đạt 8.700 tỉ đồng

Động lực phía sau mọi chuyển động

Sự bùng nổ của hai kỳ nghỉ cũng cho thấy một thực tế đó là nhu cầu du lịch của người Việt Nam đang thay đổi nhanh chóng. Các chuyến đi ngắn ngày, linh hoạt, mang tính cá nhân hóa trở thành xu hướng chủ đạo. Gia đình và nhóm nhỏ chiếm tỷ trọng lớn, kéo theo yêu cầu cao hơn về không gian riêng tư và chất lượng dịch vụ.

Trong bối cảnh thời tiết nắng nóng, các điểm đến biển đảo, nghỉ dưỡng và gần gũi thiên nhiên được ưu tiên. Song song với đó, các không gian văn hóa - lịch sử vẫn giữ được sức hút nhờ khả năng mang lại trải nghiệm có chiều sâu. Chính nhu cầu này đã tạo áp lực tích cực, buộc địa phương và doanh nghiệp phải thay đổi, từ cách thiết kế sản phẩm đến cách tổ chức dịch vụ.

Dù bức tranh chung tích cực, một số vấn đề tồn tại từ nhiều năm trước vẫn lộ diện như giá vé máy bay tăng, ùn tắc cục bộ tại các điểm nổi tiếng, chất lượng dịch vụ chưa đồng đều ở một số khu vực. Đây là những "nút thắt" quen thuộc, nhưng trở nên rõ nét hơn khi lượng khách tăng nhanh. Điều này đặt ra yêu cầu bức thiết về quy hoạch hạ tầng, phân bổ dòng khách và nâng cao năng lực quản trị điểm đến. Việc phát triển thêm các điểm đến vệ tinh, đa dạng hóa sản phẩm và ứng dụng công nghệ trong điều hành sẽ là hướng đi cần được đẩy mạnh.

Hai kỳ nghỉ lễ liên tiếp đã khép lại với kết quả vượt kỳ vọng. Nhưng điều đáng nói hơn nằm ở cách các địa phương đạt được kết quả, đó là đã phát huy sự chủ động, sáng tạo và có sự chuẩn bị bài bản. Khi mỗi điểm đến biết cách "kể câu chuyện" của mình bằng sản phẩm, sự kiện và dịch vụ, du lịch sẽ không còn là cuộc cạnh tranh về tài nguyên, mà trở thành cuộc đua về trải nghiệm. Và chính sự thay đổi trong tư duy này đang mở ra một giai đoạn phát triển mới, tăng trưởng không phải được đo bằng số lượng khách, mà bằng mức chi tiêu của du khách và giá trị mà mỗi hành trình để lại. ■

BỘ TRƯỞNG LÂM THỊ PHƯƠNG THANH:

Các quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước phải thể chế hóa đầy đủ, kịp thời

● **THU SÂM - ĐÌNH TOÁN; ảnh: TR.HUẤN**

Phát biểu chỉ đạo tại cuộc họp giao ban tháng 5 và triển khai thực hiện Thông báo kết luận của Thủ tướng Lê Minh Hưng tại buổi làm việc với Bộ VHTTDL, ngày 4.5, Bộ trưởng Bộ VHTTDL Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh yêu cầu phải thể hiện trách nhiệm của Bộ và toàn ngành trong thực hiện mục tiêu tăng trưởng 2 con số.

Các nhiệm vụ chính trị được giao phải quyết tâm thực hiện, đảm bảo tiến độ, chất lượng và có sản phẩm cụ thể.

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh chủ trì buổi làm việc

Siết tiến độ, nâng hiệu quả thực thi

Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh nhấn mạnh yêu cầu đặt ra trong giai đoạn hiện nay không chỉ là hoàn thành khối lượng công việc lớn, mà còn phải nâng cao chất lượng thực thi, bảo đảm tiến độ và hiệu quả. Trong bối cảnh bước vào quý II, giai đoạn có ý nghĩa "tăng tốc, về đích" đối với nhiều nhiệm vụ trọng tâm, Bộ trưởng yêu cầu toàn ngành rà soát toàn diện kết quả thực hiện từ đầu năm, xác định rõ những điểm nghẽn để kịp thời điều chỉnh, bảo đảm hoàn thành các mục tiêu đã đề ra.

Trên cơ sở đánh giá tổng thể, Bộ trưởng yêu cầu các Cục, Vụ, đơn vị trực thuộc tập trung rà soát tiến độ, chất lượng công việc, từ đó xây dựng kế hoạch triển khai các nhiệm vụ trọng tâm, đặc biệt là thực hiện nghiêm túc các kết luận, chỉ đạo của Thủ tướng Chính phủ và Phó Thủ tướng tại các buổi làm việc với Bộ. Tinh thần xuyên suốt là chủ động, quyết liệt, gắn trách nhiệm cụ thể với từng đơn vị, từng lĩnh vực. Bộ trưởng ghi nhận và biểu dương nỗ lực của các đơn vị trong thời gian qua, nhất là trong công tác tham mưu với Chính phủ trình Quốc hội xem xét, thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa ngay tại kỳ họp thứ nhất, Quốc hội khóa XVI, một dấu mốc quan trọng tạo nền tảng thể chế cho sự phát triển toàn diện của ngành. Cùng với đó, trong tháng 4, Bộ VHTTDL đã thể hiện quyết tâm, nỗ lực trong tập trung thực hiện khối lượng lớn nhiệm vụ chính trị được giao, gồm cả những công việc phát sinh.

Các kế hoạch, chương trình hành động đều bám sát Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng và Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam, chỉ đạo của Thủ tướng Lê Minh Hưng và Phó Thủ tướng Phạm Thị Thanh Trà. Một trong những điểm nhấn là các chương trình văn hóa, nghệ thuật thường xuyên được đưa vào khuôn khổ hoạt động đối ngoại của lãnh đạo Đảng, Nhà nước; đóng góp vào thành công chung của các chuyến thăm và góp phần quảng bá hiệu quả văn hóa Việt Nam đến bạn bè quốc tế.

> *"Đảng, Nhà nước đã dành sự quan tâm đến phát triển văn hóa thì việc chúng ta cần làm là phải thể chế hóa đầy đủ, kịp thời các quan điểm, chủ trương thành quy định, hướng dẫn cụ thể. Để làm tốt công tác này, các đơn vị thuộc Bộ phải thể hiện tinh thần trách nhiệm, tập trung công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tham mưu để tạo chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động."*
>
> **(Bộ trưởng LÂM THỊ PHƯƠNG THANH)**

Quyết tâm tháo gỡ dứt điểm vướng mắc về thể chế

Tuy nhiên, cùng với những kết quả đã đạt được, Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh một lần nữa nhắc lại một số hạn chế, bất cập phải khắc phục, được Thủ tướng Lê Minh Hưng chỉ ra tại cuộc làm việc với Bộ VHTTDL vừa qua. Trong đó, một trong những yêu cầu được Bộ trưởng nhấn mạnh là khẩn trương cụ thể hóa các quan điểm, định hướng, mục tiêu, nhiệm vụ, giải pháp được giao tại Nghị quyết Đại hội lần thứ XIV của Đảng; Nghị quyết số 80-NQ/TW và các Chương trình hành động của Chính phủ… gắn với thực hiện mục tiêu phấn đấu tăng trưởng 2 con số.

Cụ thể trong công tác hoàn thiện thể chế, xây dựng pháp luật, Bộ trưởng nêu rõ đây là nhiệm vụ quan trọng, mang tính chiến lược. Hoàn thiện thể chế, pháp luật bên cạnh tăng cường hiệu quả công tác quản lý còn là kiến tạo không gian để ngành phát triển. Quy định nào thiếu thì phải khẩn trương rà soát, bổ sung; vướng mắc ở đâu thì phải giải quyết dứt điểm ở đó. Đặc biệt, phải tham vấn ý kiến chuyên gia để nâng cao chất lượng công tác xây dựng pháp luật. "Đảng, Nhà nước đã dành sự quan tâm đến phát triển văn hóa thì việc chúng ta cần làm là phải thể chế hóa đầy đủ, kịp thời các quan điểm, chủ trương thành quy định, hướng dẫn cụ thể. Để làm tốt công tác này, các đơn vị thuộc Bộ phải thể hiện tinh thần trách nhiệm, tập trung công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tham mưu để tạo chuyển biến tích cực trong nhận thức và hành động", Bộ trưởng Lâm Thị Phương Thanh khẳng định.

Đối với phát triển du lịch và công nghiệp văn hóa, Bộ trưởng yêu cầu phải đánh giá cụ thể tác động của các ngành này gắn với mục tiêu tăng trưởng 2 con số, sớm hoàn thiện kịch bản tăng trưởng ngành du lịch giai đoạn 2026-2031; chủ động phối hợp với các địa phương để có định hướng phát triển sản phẩm du lịch và công nghiệp văn hóa phù hợp với thế mạnh của từng nơi. Đồng thời, tăng cường học tập kinh nghiệm quốc tế trong phát triển công nghiệp văn hóa. Về tổ chức các sự kiện văn hóa, thể thao, Bộ trưởng yêu cầu tiếp tục nâng cao hiệu quả trong tổ chức các chương trình. Qua đó, nâng cao đời sống văn hóa, tinh thần cho người dân. Thể thao phải hướng đến tập trung nâng cao thể chất, tầm vóc của người Việt Nam.

Bộ trưởng cũng gợi mở cách khắc phục những khó khăn, vướng mắc trong triển khai thực hiện nhiệm vụ của các đơn vị như với định hướng lớn của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm về việc mỗi người dân lựa chọn ít nhất một môn thể thao phù hợp để tập luyện thường xuyên. Trong đó, Cục Thể dục Thể thao Việt Nam cần xây dựng hướng dẫn chi tiết, khả thi để các địa phương triển khai, gắn với huy động hiệu quả nguồn lực xã hội hoá, qua đó thúc đẩy phong trào thể thao quần chúng phát triển thực chất, bền vững. Với báo chí, truyền thông, Bộ trưởng đề nghị phải có sự chủ động để tuyên truyền sâu rộng hơn những chủ trương, chính sách, quy định mới; đẩy mạnh quảng bá các sự kiện VHTTDL của Việt Nam.

Từ những nhiệm vụ được đề ra, Bộ trưởng nêu rõ, các công việc phải được triển khai đúng tiến độ, đảm bảo chất lượng và có sản phẩm cụ thể; huy động tối đa mọi nguồn lực để thực hiện. Yếu tố kỷ luật, kỷ cương trong thực thi nhiệm vụ phải được đặt lên hàng đầu. Nếu có vướng mắc trong quá trình triển khai, phải khẩn trương báo cáo lãnh đạo Bộ.

Trước đó, trình bày báo cáo tại cuộc họp, Chánh Văn phòng Bộ Cao Lê Tuấn Anh cho biết, trong 4 tháng đầu năm, Bộ VHTTDL đã đạt nhiều kết quả nổi bật. Đáng chú ý, Bộ đã đẩy mạnh thực hiện cắt giảm thủ tục hành chính, điều kiện kinh doanh theo kết luận, chỉ đạo của Thường trực Chính phủ đối với việc triển khai Kết luận số 18-KL/TW Hội nghị lần thứ hai BCH Trung ương Đảng khóa XIV về Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, tài chính quốc gia và vay, trả nợ công, đầu tư công trung hạn 5 năm 2026 - 2030 gắn với thực hiện mục tiêu phấn đấu tăng trưởng 2 con số. Ở lĩnh vực văn hóa, Bộ đã tổ chức nhiều hoạt động ý nghĩa chào mừng Ngày văn hóa các dân tộc Việt Nam; phối hợp tổ chức chương trình Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm gặp mặt các già làng, trưởng bản, nghệ nhân, người có uy tín tiêu biểu; triển khai các chương trình biểu diễn nghệ thuật phục vụ hoạt động đối ngoại cấp cao. Công tác bảo tồn, phát huy giá trị di sản và văn hóa truyền thống tiếp tục được chú trọng.

Trong lĩnh vực thể thao, điểm nhấn là thành tích của đội tuyển U17 với ngôi vô địch Đông Nam Á, được Thủ tướng Chính phủ Lê Minh Hưng gặp mặt, biểu dương. Lĩnh vực du lịch ghi nhận tăng trưởng tích cực cả về lượng khách và doanh thu, tạo động lực quan trọng cho tăng trưởng kinh tế. Thời gian tới, Bộ trưởng sẽ trực tiếp làm việc với một số địa phương trọng điểm như Huế, TP.HCM nhằm thúc đẩy phát triển du lịch, đóng góp vào mục tiêu tăng trưởng hai con số trong năm 2026. Bên cạnh những kết quả đạt được, báo cáo cũng nêu các hạn chế đã được Thủ tướng Chính phủ chỉ ra và ngành cần khắc phục như tiến độ một số nhiệm vụ còn chậm; hệ thống cơ chế, chính sách chưa đồng bộ; ứng dụng khoa học, công nghệ và chuyển đổi số còn hạn chế; đóng góp của du lịch và công nghiệp văn hóa chưa tương xứng với tiềm năng; chất lượng đội ngũ cán bộ, đặc biệt là cán bộ quản lý, cán bộ chiến lược còn chưa đáp ứng yêu cầu. ■

QUỐC HỘI
Nghị quyết số: 28/2026/QH16

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

NGHỊ QUYẾT
Về phát triển văn hóa Việt Nam

Quốc hội thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam (24.4.2026) **Ảnh: TR.HUẤN**

QUỐC HỘI

Căn cứ Hiến pháp nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Nghị quyết số 203/2025/QH15;

Căn cứ Luật Tổ chức Quốc hội số 57/2014/QH13 đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 65/2020/QH14 và Luật số 62/2025/QH15;

Căn cứ Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 đã được sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 87/2025/QH15.

QUYẾT NGHỊ:

Điều 1. Phạm vi điều chỉnh

Nghị quyết này quy định một số cơ chế, chính sách phát triển văn hóa Việt Nam.

Điều 2. Ngày Văn hóa Việt Nam

1. Ngày 24 tháng 11 hằng năm là Ngày Văn hóa Việt Nam; người lao động được nghỉ làm việc và hưởng nguyên lương.

2. Miễn hoặc giảm phí, lệ phí dịch vụ tham quan tại các cơ sở văn hóa, thể thao công lập vào Ngày Văn hóa Việt Nam theo quyết định của cơ quan nhà nước có thẩm quyền.

3. Khuyến khích Nhân dân, đặc biệt là thanh niên, trẻ em tham gia các hoạt động văn hóa vào các ngày lễ lớn của dân tộc và đất nước.

Điều 3. Nguồn lực phát triển văn hóa

1. Nhà nước bảo đảm chi cho văn hóa hằng năm tối thiểu 2% tổng chi ngân sách nhà nước và tăng dần theo yêu cầu phát triển để thực hiện chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước trong từng thời kỳ.

2. Khuyến khích huy động nguồn lực xã hội cho phát triển văn hóa.

Điều 4. Cơ chế, chính sách thu hút nguồn lực đầu tư phát triển văn hóa

1. Hình thành cụm, khu công nghiệp sáng tạo văn hóa là khu vực có ranh giới địa lý xác định, tập trung các tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân hoạt động trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa, được đầu tư xây dựng nhằm liên kết các không gian sáng tạo, nghiên cứu và phát triển, thử nghiệm, sản xuất, phân phối, thương mại hóa các sản phẩm, dịch vụ văn hóa; hỗ trợ đào tạo văn hóa, nghệ thuật, giải trí, dịch vụ văn hóa, cung cấp hạ tầng, cung ứng dịch vụ hỗ trợ khác có liên quan để tạo thành hệ sinh thái công nghiệp văn hóa, giải trí đồng bộ, hiện đại dựa trên nền tảng công nghệ cao và các mô hình kinh doanh đổi mới sáng tạo.

2. Hình thành, phát triển tổ hợp sáng tạo văn hóa là khu phức hợp các công trình, không gian, hạ tầng kỹ thuật để cho thuê, khai thác, sử dụng nhằm phát triển công nghiệp văn hóa kết hợp với mục tiêu thương mại, dịch vụ tại khu đô thị, khu dân cư, khu du lịch văn hóa hoặc tại cụm, khu công nghiệp, nhà máy hoặc công trình khác được chuyển đổi công năng thành tổ hợp sáng tạo văn hóa.

3. Tổ chức, cá nhân đầu tư vào cụm, khu công nghiệp sáng tạo văn hóa theo quy định tại khoản 1 Điều này được hưởng các chính sách hỗ trợ tiếp cận đất đai, mặt bằng sản xuất, kinh doanh phù hợp theo quy định tại Điều 7 của Nghị quyết số 198/2025/QH15 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc biệt phát triển kinh tế tư nhân.

4. Tổ chức, cá nhân đầu tư vào hạ tầng số, phát triển các giải pháp công nghệ cao cho văn hóa và phát triển trọng tâm một số ngành, lĩnh vực công nghiệp văn hóa, bao gồm: Du lịch văn hóa; điện ảnh; nghệ thuật biểu diễn; mỹ thuật; trò chơi điện tử trên mạng có nội dung giáo dục, tuyên truyền, quảng bá giá trị văn hóa, lịch sử Việt Nam, được hỗ trợ thuế thu nhập như sau:

a) Miễn thuế thu nhập doanh nghiệp trong thời hạn 02 năm và giảm 50% số thuế phải nộp trong 04 năm tiếp theo đối với thu nhập từ hoạt động văn hóa của doanh nghiệp. Việc xác định thời gian miễn thuế, giảm thuế thực hiện theo quy định của pháp luật về thuế thu nhập doanh nghiệp;

b) Miễn thuế thu nhập cá nhân, thuế thu nhập doanh nghiệp đối với khoản thu nhập từ chuyển nhượng cổ phần, phần vốn góp, quyền góp vốn, quyền mua cổ phần, quyền mua phần vốn góp vào doanh nghiệp đối với hoạt động văn hóa;

c) Miễn thuế thu nhập cá nhân trong thời hạn 02 năm và giảm 50% số thuế phải nộp trong 04 năm tiếp theo đối với thu nhập từ tiền lương, tiền công của chuyên gia, nhà khoa học nhận được từ hoạt động văn hóa của doanh nghiệp.

5. Ủy ban nhân dân cấp xã quyết định giao tổ chức tự quản của cộng đồng dân cư quản lý, vận hành, khai thác, sử dụng thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở; kiểm tra, giám sát bảo đảm hoạt động thường xuyên, hiệu quả.

Danh mục thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở và trình tự, thủ tục, trách nhiệm quản lý, vận hành, khai thác, sử dụng thiết chế văn hóa, thể thao cơ sở do Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh quy định.

6. Chính phủ quy định chi tiết khoản 1 và khoản 2 Điều này.

Điều 5. Cơ chế ưu đãi đầu tư trong lĩnh vực văn hóa

1. Sản xuất phim, phát hành phim, phổ biến phim; triển lãm; dịch vụ luyện tập, thi đấu thể dục, thể thao cho người khuyết tật hoặc thể thao chuyên nghiệp; hoạt động nghệ thuật biểu diễn không thuộc trường hợp quy định tại điểm k khoản 2 Điều 9 của Luật Thuế giá trị gia tăng được hưởng mức thuế suất thuế giá trị gia tăng 5%.

2. Các tác phẩm nghệ thuật đỉnh cao, di sản văn hóa của Việt Nam đáp ứng được tiêu chí bảo vật quốc gia, cổ vật quý hiếm có giá trị đang ở nước ngoài được tổ chức, cá nhân mua, đấu giá, đưa về Việt Nam không vì mục đích lợi nhuận để trưng bày theo quy định của Luật Di sản văn hóa hoặc tặng cho, chuyển giao quyền sở hữu cho Nhà nước:

a) Được miễn 100% thuế nhập khẩu, phí hải quan;

b) Là đối tượng không chịu thuế giá trị gia tăng.

Trường hợp tác phẩm nghệ thuật đỉnh cao, cổ vật quý hiếm đã được hồi hương về nước, nhưng chủ sở hữu không chuyển nhượng cho Nhà nước mà chuyển nhượng cho bên thứ ba thì phải thực hiện nghĩa vụ về thuế theo quy định của pháp luật về thuế.

3. Chính quyền địa phương thực hiện thí điểm mô hình đô thị di sản theo tiêu chí do Chính phủ quy định được quyết định các cơ chế, chính sách ưu đãi về đất đai, phí, lệ phí trên địa bàn đối với hoạt động nhằm mục đích khai thác, phát huy giá trị di sản văn hóa, phát triển công nghiệp văn hóa.

Thời gian thực hiện thí điểm tối đa đến hết năm 2035.

4. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm sau đây:

a) Bố trí quỹ đất cho xây dựng các công trình văn hóa, thể thao, vui chơi giải trí các cấp, không gian trưng bày tác phẩm nghệ thuật tại nơi công cộng, trong đó ưu tiên cấp xã, trong quy hoạch tỉnh, quy hoạch sử dụng đất cấp tỉnh theo quy định của pháp luật về đất đai và quy định khác của pháp luật có liên quan;

b) Ưu tiên bố trí quỹ đất do cơ quan, tổ chức của Nhà nước được giao quản lý, trụ sở công dôi dư để thu hút các dự án đầu tư trong lĩnh vực văn hóa, thể thao; cho tổ chức, cá nhân thuê trụ sở công dôi dư và công trình thuộc sở hữu nhà nước để hoạt động văn hóa, thể thao;

c) Miễn, giảm tiền thuê đất, tiền thuê bất động sản khác là tài sản công đối với nhà xuất bản, cơ sở sản xuất phim tài liệu và khoa học 100% vốn nhà nước trên địa bàn theo quy định của Chính phủ.

5. Chính phủ quy định cơ chế, chính sách đặc thù để thực hiện khoản 3 Điều này.

Điều 6. Cơ chế, chính sách bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa các dân tộc thiểu số, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống và bảo vật quốc gia, cổ vật quý hiếm

1. Nhà nước bảo đảm nguồn lực tài chính bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa truyền thống tốt đẹp của các dân tộc cùng sinh sống trên đất nước Việt Nam và các giá trị văn hóa có nguy cơ mai một, nghệ thuật truyền thống; xây dựng và thực hiện các cơ chế, chính sách đặc thù cho văn hóa các dân tộc thiểu số; phát triển không gian bảo tồn văn hóa, làng, bản, buôn, phum, sóc truyền thống gắn với phát triển du lịch, phát huy vai trò của chủ thể văn hóa tạo sinh kế bền vững.

2. Bảo vật quốc gia, cổ vật quý hiếm có giá trị theo quy định của pháp luật về di sản văn hóa, có nguồn gốc Việt Nam ở nước

ngoài được bố trí kinh phí kịp thời sau khi Thủ tướng Chính phủ đồng ý chủ trương mua, đấu giá, đưa về Việt Nam.

3. Nhà nước đầu tư, nâng cấp cơ sở vật chất và bảo đảm hoạt động của đơn vị sự nghiệp công lập đang cung cấp dịch vụ sự nghiệp công thiết yếu là dịch vụ văn hóa, nghệ thuật truyền thống; ưu tiên sự tham gia của các loại hình nghệ thuật truyền thống trong các sự kiện, chương trình nghệ thuật quốc gia, quốc tế phục vụ nhiệm vụ chính trị.

4. Bảo đảm thời lượng phát sóng các chương trình văn hóa, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống trên hệ thống phát thanh, truyền hình.

5. Chính phủ quy định chi tiết Điều này.

Điều 7. Chính sách đãi ngộ, phát triển tài năng, nhân lực đặc thù về nghề nghiệp trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể thao

1. Nhà nước có chính sách ưu tiên phát triển tài năng trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể thao thông qua bồi dưỡng tập trung, chuyên sâu ở trong nước và nước ngoài; bảo đảm điều kiện về cơ sở vật chất, trang thiết bị và chăm sóc sức khoẻ chuyên biệt để phục vụ biểu diễn, luyện tập, nghiên cứu theo hướng đồng bộ, hiện đại đạt chuẩn khu vực và quốc tế gắn với mục tiêu, nhiệm vụ phát triển văn hóa và công nghiệp văn hóa.

2. Cho phép đơn vị sự nghiệp công lập trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể thao được áp dụng cơ chế tuyển dụng không qua thi tuyển đối với:

a) Người học được đào tạo, tốt nghiệp ở trong nước và nước ngoài thuộc lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể thao có thành tích chuyên môn đặc biệt xuất sắc;

b) Vận động viên, nghệ sĩ tài năng đạt huy chương, giải thưởng cấp quốc gia, khu vực, quốc tế.

Người được tuyển dụng theo quy định tại khoản này được hưởng chính sách thu hút, trọng dụng nhân tài theo quy định của pháp luật.

3. Viên chức, người lao động hoạt động đặc thù về nghề nghiệp trong các đơn vị sự nghiệp công lập nghệ thuật biểu diễn, đơn vị nghệ thuật biểu diễn thuộc lực lượng vũ trang được hưởng phụ cấp ưu đãi nghề, chế độ bồi dưỡng luyện tập và biểu diễn theo lộ trình cho đến khi thực hiện chế độ tiền lương mới như sau:

a) Phụ cấp ưu đãi nghề từ mức 40% đến 60% mức lương hiện hưởng cộng với phụ cấp chức vụ lãnh đạo và phụ cấp thâm niên vượt khung (nếu có) đối với viên chức, người lao động hoạt động đặc thù về nghề nghiệp trong loại hình nghệ thuật biểu diễn truyền thống, nghệ thuật biểu diễn cổ điển và xiếc; viên chức, người lao động hoạt động đặc thù về nghề nghiệp làm việc tại khu vực biên giới, hải đảo, vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn;

b) Phụ cấp ưu đãi nghề từ mức 20% đến 30% mức lương hiện hưởng cộng với phụ cấp chức vụ lãnh đạo và phụ cấp thâm niên vượt khung (nếu có) đối với viên chức, người lao động hoạt động đặc thù về nghề nghiệp trong lĩnh vực văn hóa không thuộc các trường hợp quy định tại điểm a khoản này;

c) Chế độ bồi dưỡng luyện tập, bồi dưỡng biểu diễn căn cứ vào vai trò, mức độ tham gia hoạt động trong tác phẩm, chương trình, tiết mục để xác định: chế độ bồi dưỡng luyện tập từ 5% đến 15% mức lương cơ sở cho một buổi luyện tập; chế độ bồi dưỡng biểu diễn (sơ duyệt, tổng duyệt và biểu diễn) từ 15% đến 30% mức lương cơ sở cho một buổi biểu diễn.

4. Nhà nước hỗ trợ kinh phí:

a) Đào tạo lại cho viên chức thuộc các lĩnh vực nghệ thuật truyền thống, xiếc, múa khi hết tuổi nghề được học tập để chuyển đổi vị trí việc làm;

b) Đào tạo, bồi dưỡng nhân lực chất lượng cao cho các ngành công nghiệp văn hóa; nhân lực chuyên sâu về đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số, sáng tạo nội dung số về văn hóa; giám tuyển, giám định tác phẩm văn hóa, nghệ thuật, di sản văn hóa.

5. Chính quyền địa phương cấp tỉnh bố trí ngân sách, huy động nguồn lực xã hội để đãi ngộ, hỗ trợ nghệ nhân, nghệ sĩ sáng tạo, thực hành, truyền dạy văn hóa, nghệ thuật dân gian, nghệ thuật truyền thống tại địa phương, trong các trường phổ thông trên địa bàn hoặc tham gia quảng bá văn hóa Việt Nam ra nước ngoài.

6. Chính phủ quy định chi tiết các khoản 2, 3 và 4 Điều này.

Điều 8. Đặt hàng, khoán chi đối với hoạt động sáng tạo văn hóa sử dụng ngân sách nhà nước

1. Nhà nước có cơ chế đặt hàng sáng tạo và phổ biến các công trình, tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật có giá trị cao về tư tưởng, nội dung và nghệ thuật.

2. Ngân sách nhà nước được sử dụng như sau:

a) Bảo đảm chi cho các hoạt động sáng tạo trong lĩnh vực văn hóa đối với một số hoạt động sáng tạo sản phẩm văn hóa nhằm bảo tồn, phát huy giá trị văn hóa nghệ thuật truyền thống, phục vụ đối tượng yếu thế vùng biên giới, hải đảo, vùng có điều kiện kinh tế - xã hội đặc biệt khó khăn hoặc sản xuất phim, chương trình nghệ thuật biểu diễn phục vụ nhiệm vụ chính trị quốc gia, Bộ, ngành và địa phương;

b) Hỗ trợ kinh phí sáng tạo, phổ biến các công trình, tác phẩm văn hóa, văn học, nghệ thuật có giá trị cao về tư tưởng, nội dung và nghệ thuật, trừ trường hợp quy định tại điểm a khoản này.

3. Thí điểm áp dụng cơ chế khoán chi kinh phí từ ngân sách nhà nước đối với các hoạt động quy định tại điểm a khoản 2 Điều này bảo đảm mục tiêu, sản phẩm đầu ra theo yêu cầu chuyên môn của cơ quan có thẩm quyền; áp dụng khoán chi đến sản phẩm cuối cùng hoặc khoán chi từng phần. Trường hợp khoán chi từng phần thì tổ chức, cá nhân giao khoán và nhận giao khoán được tự chủ sử dụng kinh phí trong phạm vi khoán, điều chỉnh nội dung chi phù hợp với yêu cầu thực tế nhưng không vượt quá tổng mức khoán chi. Hình thức khoán chi đến sản phẩm cuối cùng khi tổ chức, cá nhân nhận giao khoán có cam kết về công trình, tác phẩm với yêu cầu chủ yếu cần đạt được thông qua Hội đồng chuyên môn thẩm định độc lập.

Thời gian thực hiện thí điểm tối đa là 05 năm kể từ ngày Nghị quyết này có hiệu lực thi hành.

4. Chính phủ quy định chi tiết Điều này.

Điều 9. Quảng bá, xúc tiến, phát triển sản phẩm, thị trường công nghiệp văn hóa Việt Nam

1. Nhà nước thực hiện chính sách hỗ trợ, thúc đẩy quảng bá hình ảnh, đất nước, con người Việt Nam thông qua tổ chức Tuần Văn hóa Việt Nam; chương trình giao lưu nghệ thuật, truyền dạy và biểu diễn nghệ thuật truyền thống; dạy tiếng Việt; nhân rộng mô hình khu phố Việt Nam, làng Việt Nam, các mô hình câu lạc bộ văn hóa, võ dân tộc, ẩm thực Việt Nam, học tiếng Việt tại các quốc gia có đông cộng đồng người Việt Nam sinh sống và làm việc.

2. Nhà nước hỗ trợ kinh phí cho doanh nghiệp thực hiện các chương trình quảng bá, giới thiệu, xuất khẩu sản phẩm văn hóa tiêu biểu của Việt Nam ở nước ngoài.

3. Nhà nước hỗ trợ kinh phí xây dựng và thực hiện trưng bày chuyên đề các sưu tập có giá trị tiêu biểu về di sản văn hóa Việt Nam tại các bảo tàng có uy tín trên thế giới phục vụ nhiệm vụ chính trị, quảng bá hình ảnh, đất nước, con người Việt Nam.

4. Nhà nước có chính sách hoàn thuế theo quy định của pháp luật về thuế cho các tổ chức, cá nhân nước ngoài sử dụng dịch vụ quay phim sử dụng bối cảnh tại Việt Nam đối với những bộ phim góp phần quảng bá đất nước, con người, du lịch Việt Nam và theo quyết định của cấp có thẩm quyền.

5. Chính phủ quy định chi tiết Điều này.

Điều 10. Chính sách chuyển đổi số và phát triển hạ tầng văn hóa số

1. Nhà nước ưu tiên đầu tư xây dựng cơ sở dữ liệu quốc gia về văn hóa, hạ tầng văn hóa số và nền tảng số dùng chung. Khuyến khích doanh nghiệp đầu tư, phát triển sản phẩm, dịch vụ văn hóa số theo phương thức đối tác công tư.

2. Nhà nước bảo đảm kinh phí để Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện số hóa di sản văn hóa đã được xếp hạng cấp quốc gia, cấp quốc gia đặc biệt.

3. Nhà nước có chính sách hỗ trợ doanh nghiệp trong lĩnh vực công nghiệp văn hóa, tiếp cận và ứng dụng công nghệ tiên tiến vào sản xuất nội dung số, phát triển sản phẩm, dịch vụ văn hóa và bảo vệ quyền sở hữu trí tuệ trên môi trường số; thu hút đầu tư từ các tập đoàn công nghệ lớn vào hạ tầng số và phát triển các giải pháp công nghệ cao cho văn hóa.

4. Thí điểm các mô hình kinh doanh văn hóa mới gắn với nền tảng số: Bảo tàng mở, nhà hát di động, thư viện số và một số loại thiết chế văn hóa số khác theo quy định của Chính phủ.

Thời gian thực hiện thí điểm tối đa là 05 năm kể từ ngày Nghị quyết này có hiệu lực thi hành.

5. Hình thành trung tâm đổi mới sáng tạo văn hóa, sáng tạo nội dung số đặt trong cụm, khu công nghiệp sáng tạo văn hóa, tổ hợp sáng tạo văn hóa, các cơ sở giáo dục đại học, cơ sở giáo dục nghề nghiệp đào tạo ngành hoặc nhóm ngành đặc thù trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật, thể thao, các trung tâm văn hóa, thể thao cấp tỉnh, cấp xã.

Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có chính sách hỗ trợ đối với các trung tâm đổi mới sáng tạo văn hóa, sáng tạo nội dung số và người sáng tạo nội dung số.

6. Nhà nước bảo đảm cơ sở vật chất, kinh phí ứng dụng công nghệ số, giám sát, rà quét, đánh giá, xử lý thông tin xấu độc, tin giả, sai sự thật để bảo vệ an ninh văn hóa, bản quyền trên môi trường số và chủ quyền văn hóa số.

7. Chính phủ quy định chi tiết các khoản 1, 3 và 5 Điều này.

Điều 11. Quỹ văn hóa, nghệ thuật

1. Nhà nước thí điểm thành lập Quỹ văn hóa, nghệ thuật (sau đây gọi là quỹ) ở trung ương và một số địa phương. Quỹ hoạt động theo mô hình hợp tác công tư, là quỹ đầu tư mạo hiểm, hoạt động theo nguyên tắc thị trường, chấp nhận khả năng rủi ro, bảo đảm công khai, minh bạch, hiệu quả, chống thất thoát, lãng phí vốn.

Thời gian thực hiện thí điểm tối đa đến hết năm 2035.

2. Quỹ ở trung ương do Thủ tướng Chính phủ thành lập, quỹ ở địa phương do Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thành lập. Người có thẩm quyền thành lập quỹ quyết định tỷ lệ vốn góp từ ngân sách nhà nước, tổng mức vốn nhà nước trong vốn điều lệ của quỹ phù hợp với tình hình thực tiễn và khả năng huy động nhà đầu tư tham gia thành lập quỹ.

3. Quỹ được cấp vốn điều lệ từ ngân sách trung ương hoặc địa phương, được cấp một lần và được nhận tài trợ, huy động các nguồn vốn hợp pháp khác theo quy định của pháp luật nhằm mục tiêu tài trợ, hỗ trợ, đầu tư cho doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo trong lĩnh vực văn hóa, nghệ thuật; chương trình, dự án văn hóa, nghệ thuật có tính sáng tạo đột phá, có tiềm năng thị trường và khả năng thương mại, khả năng lan tỏa, tác động xã hội mà không được ngân sách nhà nước cấp kinh phí.

4. Chính phủ quy định chi tiết Điều này.

Điều 12. Tổ chức thực hiện

1. Chính phủ hướng dẫn thực hiện Nghị quyết này; định kỳ hằng năm báo cáo Quốc hội về kết quả thực hiện tại Báo cáo về kinh tế - xã hội.

2. Chính phủ, chính quyền địa phương và các đơn vị sự nghiệp công lập được thí điểm áp dụng một số cơ chế, chính sách đặc thù, vượt trội về văn hóa theo thẩm quyền, trường hợp vượt quá thẩm quyền thì xin ý kiến của cấp có thẩm quyền trừ trường hợp quy định tại khoản 5 Điều 5 của Nghị quyết này.

3. Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch:

a) Là đầu mối chịu trách nhiệm trước Chính phủ thực hiện quản lý nhà nước về công nghiệp văn hóa; chủ trì phối hợp với cơ quan liên quan xây dựng văn bản quy phạm pháp luật về công nghiệp văn hóa trình cơ quan có thẩm quyền;

b) Chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan ngang Bộ, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố hướng dẫn, theo dõi, đôn đốc, kiểm tra, tổng kết, đánh giá việc thực hiện Nghị quyết này.

4. Chính quyền địa phương cấp tỉnh có trách nhiệm triển khai các giải pháp để phát triển văn hóa tại địa phương.

5. Quốc hội, Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Hội đồng Dân tộc, các Ủy ban của Quốc hội, Đoàn đại biểu Quốc hội, đại biểu Quốc hội, Hội đồng nhân dân, các Ban của Hội đồng nhân dân, đại biểu Hội đồng nhân dân, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình, giám sát việc thực hiện Nghị quyết này.

Điều 13. Điều khoản thi hành

1. Nghị quyết này có hiệu lực thi hành từ ngày 01 tháng 7 năm 2026.

2. Trường hợp có quy định khác nhau về cùng một vấn đề giữa Nghị quyết này với luật, nghị quyết khác của Quốc hội thì áp dụng quy định của Nghị quyết này, trừ trường hợp quy định tại khoản 3 Điều này.

3. Trường hợp văn bản khác có quy định cơ chế, chính sách ưu đãi hơn quy định của Nghị quyết này thì đối tượng hưởng ưu đãi được áp dụng cơ chế, chính sách đó.

Nghị quyết này được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XVI, Kỳ họp thứ Nhất thông qua ngày 24 tháng 4 năm 2026.

CHỦ TỊCH QUỐC HỘI

Trần Thanh Mẫn

(đã ký)

Điện ảnh Việt sau "hào quang" phòng vé

● THẢO NGUYÊN

Khoảng một thập niên trở lại đây, điện ảnh Việt Nam ghi nhận bước tăng trưởng mạnh mẽ chưa từng có. Từ một thị trường còn khiêm tốn, điện ảnh nội địa đang dần định hình như một ngành công nghiệp văn hóa giàu tiềm năng, với nhiều cột mốc doanh thu ấn tượng và sự tham gia ngày càng sâu của khu vực tư nhân.

Tuy vậy, phía sau những con số kỷ lục là bức tranh chưa đồng đều, còn tiềm ẩn nhiều rủi ro, đặt ra yêu cầu nhìn nhận toàn diện hơn về sự phát triển bền vững của hệ sinh thái điện ảnh Việt.

Sự bùng nổ doanh thu và khoảng cách ngày càng lớn

Năm 2025 đánh dấu giai đoạn thăng hoa của phim Việt tại phòng vé, với 55 phim ra rạp, đạt tổng doanh thu hơn 3.770 tỉ đồng. Tuy nhiên, bức tranh tăng trưởng ấy không hoàn toàn tươi sáng khi khoảng cách doanh thu giữa các phim ngày càng rõ. Chỉ riêng 10 phim dẫn đầu đã chiếm 73% tổng doanh thu, tương đương 2.779 tỉ đồng, trung bình gần 278 tỉ đồng mỗi phim. Trong khi đó, 45 phim còn lại chỉ thu về 991 tỉ đồng, trung bình khoảng 22 tỉ đồng mỗi phim.

Đáng chú ý, nhóm 10 phim có doanh thu thấp nhất gần như "mất hút" trên thị trường; trong đó có 5 phim chỉ đạt hơn 2,6 tỉ đồng. So với năm 2024, xu hướng phân hóa này không giảm mà còn rõ nét hơn. Trong tổng doanh thu 1.900 tỉ đồng của 30 phim Việt ra rạp năm 2024, 10 phim ăn khách nhất chiếm hơn 90%, còn 20 phim còn lại chia nhau chưa đến 10%.

Những con số trên cho thấy điện ảnh Việt đang vận hành theo mô hình "tăng trưởng tập trung", nơi một số ít tác phẩm dẫn dắt thị trường và kéo tổng doanh thu đi lên. Nhưng sự tăng trưởng ấy không đồng nghĩa toàn bộ hệ sinh thái đều được hưởng lợi.

Từ góc độ quản lý nhà nước, TS.NSƯT Nguyễn Thị Thu Hà, Phó Vụ trưởng Vụ Khoa học, Công nghệ và Đào tạo cho rằng, các con số tăng trưởng ấn tượng là tín hiệu tích cực, song chưa đủ để khẳng định sự phát triển bền vững của điện ảnh Việt Nam. Theo bà, một thị trường điện ảnh lành mạnh không thể chỉ dựa vào vài "đầu tàu" phòng vé, mà cần tạo không gian phát triển đa dạng cho nhiều dòng phim, từ thương mại đến nghệ thuật, từ các nhà sản xuất lớn đến những nhà làm phim mới.

TS.NSƯT Nguyễn Thị Thu Hà nhận định, khoảng cách ngày càng rộng giữa nhóm phim dẫn đầu và phần còn lại phản ánh sự mất cân đối trong chuỗi giá trị, từ sản xuất, phát hành đến phổ biến phim. Điều này cũng ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng tiếp cận công bằng của khán giả đối với các tác phẩm điện ảnh.

Sức hút của phim Việt tại rạp chiếu đang mở ra nhiều cơ hội cho công nghiệp điện ảnh, nhưng cũng đặt ra yêu cầu phát triển đồng bộ từ sáng tạo, sản xuất, phát hành đến kết nối khán giả (ảnh minh họa)

> *"Điện ảnh Việt Nam đang đứng trước ngưỡng cửa quan trọng: Chuyển từ thị trường tăng trưởng nhanh sang một ngành công nghiệp phát triển bền vững. Đây không còn đơn thuần là lĩnh vực giải trí, mà đã trở thành một "động cơ tăng trưởng mềm" của nền kinh tế sáng tạo. Để hiện thực hóa mục tiêu đó, hệ sinh thái điện ảnh cần được xây dựng trên nền tảng kết nối chặt chẽ giữa các khâu: Sáng tạo, sản xuất, phát hành, phân phối và tiêu thụ; đồng thời dựa trên bốn trụ cột chính là kinh tế, văn hóa, công nghệ và chính sách."*
>
> **(PGS.TS ĐOÀN THỊ MỸ HƯƠNG**
> **Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam)**

Bà nhấn mạnh, tăng trưởng doanh thu chỉ là điều kiện cần. Điều kiện đủ để điện ảnh phát triển bền vững là một hệ sinh thái đa dạng, cân bằng và có khả năng nuôi dưỡng sáng tạo lâu dài.

Phân tích sâu hơn về cấu trúc hệ sinh thái, PGS.TS Đoàn Thị Mỹ Hương, Viện Văn hóa, Nghệ thuật, Thể thao và Du lịch Việt Nam cho rằng, điện ảnh Việt Nam đang chuyển dịch mạnh sang mô hình kinh tế quy mô lớn. Từ mức doanh thu chỉ vài chục tỉ đồng cách đây hơn 20 năm, thị trường hiện đã có những bộ phim đạt hàng trăm, thậm chí hơn 700 tỉ đồng. Điều đó cho thấy sức mua và nhu cầu thưởng thức văn hóa của khán giả nội địa đang bùng nổ.

Hướng tới hệ sinh thái bền vững

Hiện nay, hệ sinh thái điện ảnh Việt có khoảng 935 doanh nghiệp hoạt động, trong đó khu vực tư nhân chiếm hơn 99%. Các doanh nghiệp không chỉ đầu tư sản xuất phim mà còn mở rộng sang hệ thống rạp chiếu, dịch vụ giải trí, góp phần tạo nên một không gian văn hóa ngày càng đa dạng. Tuy nhiên, theo PGS.TS Đoàn Thị Mỹ Hương, nếu nhìn từ tiêu chí phát triển bền vững, điện ảnh Việt vẫn thiếu đồng bộ. Những điểm nghẽn lớn nằm ở sự đứt gãy giữa đào tạo và thực hành, mất cân bằng giữa phim thương mại và phim nghệ thuật, hạn chế về hạ tầng công nghệ, cùng những bất cập trong chính sách hỗ trợ.

PGS.TS Đoàn Thị Mỹ Hương cho rằng, điện ảnh Việt đang thiếu đội ngũ nhân lực có khả năng kết nối giữa nghệ thuật và quản trị kinh doanh - những "nhạc trưởng" thực sự của ngành công nghiệp sáng tạo. Khoảng trống này tạo ra sự đứt đoạn giữa các thế hệ, đồng thời ảnh hưởng đến quá trình phát triển dài hạn.

Một "nút thắt" quan trọng khác là kịch bản. Việc thiếu những kịch bản có tính phái sinh, có thể phát triển thành nhiều hình thức nội dung khác nhau, khiến chuỗi giá trị của ngành bị thu hẹp. Trong khi điện ảnh thế giới tận dụng mạnh mẽ tài nguyên văn hóa bản địa để phát triển nội dung xuyên phương tiện, điện ảnh Việt vẫn chủ yếu dựa vào kịch bản remake hoặc khai thác những câu chuyện đơn lẻ, thiếu khả năng mở rộng.

Hạn chế về công nghệ sản xuất và hậu kỳ cũng là rào cản lớn. Nhiều dự án phim lớn hiện vẫn phải thực hiện hậu kỳ ở nước ngoài do trong nước chưa có trung tâm kỹ thuật đủ tầm. Điều này không chỉ làm tăng chi phí, mà còn khiến Việt Nam bỏ lỡ cơ hội làm chủ công nghệ.

Ở khâu phát hành, hệ thống rạp chiếu tư nhân phát triển nhanh nhưng thường tập trung vào các mùa cao điểm, nhất là dịp Tết. Trong khi đó, sự thiếu vắng các rạp chiếu dành riêng cho phim nghệ thuật khiến nhiều tác phẩm có giá trị sáng tạo cao khó đến được với khán giả. Ở khâu tiêu thụ, điện ảnh Việt vẫn chủ yếu dựa vào doanh thu bán vé, chưa khai thác hiệu quả các nguồn thu phái sinh như sản phẩm ăn theo, trò chơi, du lịch điện ảnh hay bản quyền nội dung. Theo các chuyên gia, đây là khoảng trống lớn trong tư duy kinh tế điện ảnh, khi ngành công nghiệp này chưa được nhìn nhận như một hệ sinh thái giá trị toàn diện.

Để tháo gỡ những bất cập hiện nay, các chuyên gia và nhà quản lý cho rằng, cần những giải pháp mang tính hệ thống. Trước hết là nâng cao chất lượng nội dung, đặc biệt ở khâu kịch bản, đồng thời đa dạng hóa thể loại phim để đáp ứng nhu cầu ngày càng phong phú của khán giả. Một nền điện ảnh mạnh cần biết cân bằng giữa thương mại và nghệ thuật, giữa giải trí và bản sắc văn hóa. Cùng với đó, chiến lược đầu tư chuyên nghiệp, ứng dụng công nghệ hiện đại và chuẩn hóa quy trình sản xuất là yếu tố then chốt để nâng chất lượng phim, giảm thiểu rủi ro.

Về chính sách, cần tạo dựng môi trường cạnh tranh lành mạnh, hỗ trợ doanh nghiệp trong nước và có cơ chế bảo vệ thị trường trước sức ép từ các tập đoàn nước ngoài. Công tác đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cũng cần được chú trọng, nhất là các vị trí then chốt như biên kịch, đạo diễn, nhà sản xuất. Việc mở rộng hệ thống rạp chiếu, đặc biệt tại các địa phương, cũng là giải pháp quan trọng để bảo đảm cơ hội tiếp cận điện ảnh công bằng hơn cho người dân.

Từ những điểm nghẽn đó, có thể thấy xây dựng hệ sinh thái điện ảnh bền vững không phải là câu chuyện của riêng khâu sản xuất hay phát hành, mà là quá trình tái kết nối toàn bộ chuỗi giá trị, từ sáng tạo, đào tạo, công nghệ đến thị trường và chính sách. Theo TS.NSƯT Nguyễn Thị Thu Hà, đây là hành trình dài hạn, đòi hỏi sự đồng hành chặt chẽ giữa Nhà nước và doanh nghiệp; trong đó, Nhà nước giữ vai trò kiến tạo môi trường, còn khu vực tư nhân là động lực sáng tạo. Khi những nút thắt hiện nay được tháo gỡ, điện ảnh Việt Nam không chỉ có thêm dư địa để tăng trưởng về kinh tế, mà còn có thể trở thành một kênh ngoại giao văn hóa hiệu quả, góp phần đưa hình ảnh Việt Nam vươn xa hơn trên bản đồ sáng tạo toàn cầu. ■

Nghệ thuật sân khấu và nỗi lo hụt nhịp

● THANH MAI

Kịch bản hay khan hiếm, lực lượng kế cận thưa vắng, cơ chế đãi ngộ còn chậm đổi mới… đang khiến sân khấu truyền thống đứng trước nhiều thách thức. Để không lỡ nhịp với đời sống đương đại, sân khấu cần được "khơi thông" những điểm nghẽn căn cốt, từ sáng tạo, đào tạo đến truyền thông, qua đó tìm lại sức hút và vị thế trong lòng công chúng.

Các đơn vị nghệ thuật đang đứng trước yêu cầu đổi mới nội dung, cách dàn dựng và tiếp cận khán giả để tìm lại sức sống trong đời sống hôm nay Ảnh minh họa

Lĩnh vực văn hóa đang nhận được sự quan tâm, đầu tư ngày càng rõ nét từ Đảng và Nhà nước. Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam được xem là bước đi quan trọng, mở ra hành lang pháp lý với nhiều định hướng đột phá cho văn hóa dân tộc, trong đó có nghệ thuật truyền thống.

Mới đây, Quốc hội khóa XVI cũng đã thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam, nhấn mạnh việc phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao thông qua cơ chế đào tạo, đãi ngộ, tuyển dụng đặc cách và hỗ trợ chuyển đổi nghề. Những chính sách này được kỳ vọng góp phần tháo gỡ "điểm nghẽn" về nhân lực, tạo động lực để nghệ sĩ yên tâm gắn bó với con đường đã chọn.

Kịch bản hiếm như "lên núi tìm trầm"

Đó là cách ví von của nhà viết kịch, TS Nguyễn Đăng Chương khi nói về độ khó trong việc tìm kiếm một kịch bản chất lượng hiện nay. Theo ông, tìm kịch bản đang là khâu gian nan nhất trong quá trình dàn dựng của nhiều đơn vị hiện nay. Thực trạng này bộc lộ rõ tại các kỳ Liên hoan sân khấu năm 2025, khi phần lớn vở diễn được đánh giá cao vẫn sử dụng kịch bản cũ, có tác phẩm đã ra đời từ vài chục năm trước.

NSND Bùi Thanh Trầm, Chủ tịch Hội đồng nghệ thuật Hội Sân khấu Hà Nội cho rằng, các đề tài lịch sử, dã sử, dân gian vẫn giữ vai trò quan trọng trong việc gìn giữ bản sắc. Tuy nhiên, sân khấu không thể chỉ dừng lại ở quá khứ. Muốn tồn tại và phát triển, sân khấu cần bắt nhịp với hơi thở cuộc sống, phản ánh con người và xã hội hôm nay. Thực tế, sân khấu vẫn phần nào "chìm" trong những chất liệu quen thuộc, thiếu vắng các kịch bản đi thẳng vào đời sống hiện đại và những vấn đề xã hội đang đặt ra.

Không hẳn thiếu kịch bản mới, nhưng nhiều tác phẩm còn đơn giản, thiếu chiều sâu, chưa chạm tới các giá trị nhân văn và giáo dục tư tưởng. Một số vở diễn dù đề cập vấn đề thời sự, khi đưa lên sân khấu lại thiếu tính nghệ thuật, chưa tạo được sức hấp dẫn và chiều sâu cảm xúc. Theo NSND Bùi Thanh Trầm, khán giả đương đại cần những vở diễn phản ánh trực tiếp cuộc sống của chính họ; cần sân khấu đưa ra thông điệp định hướng, dự báo từ thực tiễn, lý giải những biến động trong xã hội và trong con người.

Không chỉ thiếu kịch bản hay, sân khấu truyền thống còn đối mặt với khoảng trống đáng báo động về lực lượng kế cận. Từ chèo, tuồng, cải lương đến kịch nói, múa rối…, nhiều đơn vị đều thiếu diễn viên trẻ. Hệ quả là nghệ sĩ lớn tuổi vẫn phải hóa thân vào vai thanh niên, còn sân khấu ngày càng khó giữ được cảm xúc tươi mới của đời sống. Ở các kỳ liên hoan gần đây gần như vắng bóng những đạo diễn trẻ đủ sức tạo dấu ấn; thậm chí, khái niệm "đạo diễn trẻ" cũng trở nên khiên cưỡng khi nhiều người đã ở tuổi xấp xỉ 50 và vẫn loay hoay trước cái bóng của thế hệ trước.

Theo nhà lý luận, phê bình sân khấu Cao Xuân Ngọc, dù chính sách đã có điều chỉnh, mức đãi ngộ hiện nay vẫn quá thấp để giữ chân người làm nghề, càng khó thu hút người trẻ. Khi thu nhập không đủ sống, cơ hội biểu diễn thưa thớt, cơ chế vận hành thiếu linh hoạt, đam mê khó trở thành lý do duy nhất để bám nghề. Trong khi đó, thị trường giải trí ngày càng khốc liệt, mở ra nhiều con đường nhanh hơn, dễ nổi tiếng hơn và có thu nhập tốt hơn. Đây là thách thức lớn khiến các loại hình nghệ thuật truyền thống gặp nhiều khó khăn để tiếp tục phát triển và duy trì lịch diễn.

Bứt phá để không bị bỏ lại phía sau

Những khoảng trống về kịch bản và lực lượng kế cận cho thấy sân khấu truyền thống cần một chuyển động sâu hơn, bắt đầu từ nền tảng làm nghề. Muốn giữ sức sống, sân khấu phải tạo thêm môi trường thực hành, mở đường cho người trẻ bước vào nghề, được rèn nghề và có cơ hội đứng vững bằng nghề. Bài toán vì thế không dừng ở từng vở diễn, mà đặt ra yêu cầu đồng bộ hơn về cách tổ chức đời sống sân khấu trong bối cảnh mới.

Theo Giám đốc Liên đoàn Xiếc Việt Nam, NSND Tống Toàn Thắng, xây dựng nguồn nhân lực trẻ không thể là việc riêng của một đơn vị, mà cần sự phối hợp giữa cơ quan quản lý, tổ chức nghệ thuật, cơ sở đào tạo và doanh nghiệp. Muốn người trẻ yên tâm gắn bó lâu dài, cần có cơ chế cụ thể từ đào tạo, tuyển dụng đến đãi ngộ, để đam mê không chỉ dừng lại ở tình yêu sân khấu mà có thể trở thành một lựa chọn nghề nghiệp bền vững.

Với nghệ thuật xiếc, yêu cầu này càng cấp thiết. Đây là loại hình đặc thù, đòi hỏi quá trình khổ luyện nghiêm ngặt trong nhiều năm, nhưng tuổi nghề lại ngắn. Nghệ sĩ xiếc phải đánh đổi bằng thể lực, thời gian, cả những rủi ro nghề nghiệp, trong khi cơ hội phát triển và bảo đảm cuộc sống sau khi rời sàn diễn vẫn còn nhiều hạn chế. Vì vậy, bên cạnh đào tạo, cần có chính sách hỗ trợ thiết thực, nhất là chuyển đổi nghề, tạo sinh kế bền vững cho họ sau thời kỳ đỉnh cao. Chỉ khi đó, nghệ sĩ trẻ mới có thể yên tâm cống hiến, hạn chế tình trạng "chảy máu chất xám" hoặc buộc phải rẽ ngang.

Hiện nay, lĩnh vực văn hóa đang nhận được sự quan tâm, đầu tư ngày càng rõ nét từ Đảng và Nhà nước. Nghị quyết số 80-NQ/TW của Bộ Chính trị về phát triển văn hóa Việt Nam được xem là bước đi quan trọng, mở ra hành lang pháp lý với nhiều định hướng đột phá cho văn hóa dân tộc, trong đó có nghệ thuật truyền thống. Mới đây, Quốc hội khóa XVI cũng đã thông qua Nghị quyết về phát triển văn hóa Việt Nam, nhấn mạnh việc phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao thông qua cơ chế đào tạo, đãi ngộ, tuyển dụng đặc cách và hỗ trợ chuyển đổi nghề.

Những chính sách này được kỳ vọng góp phần tháo gỡ "điểm nghẽn" về nhân lực, tạo động lực để nghệ sĩ yên tâm gắn bó với con đường đã chọn. Tuy nhiên, để chủ trương thực sự đi vào cuộc sống, cần sự triển khai cụ thể, đồng bộ và phù hợp với đặc thù của từng loại hình nghệ thuật.

Bên cạnh đó, truyền thông cũng là yếu tố không thể bỏ qua. NSND Lê Tiến Thọ nhận định, trong cơ chế thị trường, tác phẩm sân khấu là một loại "hàng hóa đặc biệt". Nếu không được quảng bá đúng mức, những giá trị nghệ thuật dù chất lượng đến đâu cũng khó tiếp cận công chúng, nhất là khán giả trẻ. Khi sân khấu vắng bóng trên các nền tảng truyền thông hiện đại, nguy cơ bị "chìm" giữa vô vàn lựa chọn giải trí là điều khó tránh khỏi.

Vì vậy, song song với nâng cao chất lượng nội dung, các đơn vị, nhà hát cần đổi mới cách tiếp cận khán giả, tận dụng công nghệ và nền tảng số để lan tỏa tác phẩm. Chỉ khi vừa có nội lực mạnh, vừa có kênh tiếp cận hiệu quả, sân khấu mới có thể tìm lại vị thế trong đời sống đương đại. ■

Phòng vé dịp 30.4 đạt 279,6 tỉ đồng, giảm 15% so với cùng kỳ

Theo số liệu từ Box Office Vietnam, đơn vị thống kê phòng vé độc lập, tổng doanh thu phòng vé trong kỳ nghỉ lễ 30.4 - 1.5 năm nay đạt 279,6 tỉ đồng, giảm khoảng 15% so với cùng kỳ năm 2025.

Mốc thống kê được tính từ ngày 24.4.2026, thời điểm các phim dịp lễ bắt đầu ra rạp, đến hết ngày 3.5.2026. Trong khi đó, cùng kỳ năm ngoái, từ 25.4 đến 4.5.2025, doanh thu phòng vé đạt khoảng 328 tỉ đồng, cao hơn đáng kể so với năm nay, dù 2025 không có thêm kỳ nghỉ Giỗ Tổ Hùng Vương xen giữa như năm 2026.

Tuy nhiên, một số ý kiến trong ngành cho rằng, cách tính này chưa phản ánh đầy đủ sức mua của thị trường. Nếu cộng thêm doanh thu của những phim dự kiến ra mắt dịp lễ nhưng được đẩy lịch chiếu sớm hơn, bức tranh phòng vé có thể khác. Đáng chú ý là Phí Phông, tác phẩm lùi lịch ra rạp sớm một tuần, cùng các suất chiếu sớm ngày 23.4. Nếu tính cả giai đoạn này, tổng doanh thu phòng vé dịp lễ được cho là có thể vượt mức cùng kỳ 2026.

Thực tế cho thấy lượng khán giả đến rạp trong dịp này vẫn duy trì ở mức cao. Việc nhiều phim cùng ra mắt một thời điểm không hẳn là bất lợi; ngược lại, có thể tạo thêm lựa chọn cho công chúng, qua đó góp phần kích thích nhu cầu thưởng thức nghệ thuật.

ANH HUY

GIẢI MÃ BÀI TOÁN "CỬA HẸP" LỚP 10 CÔNG LẬP HÀ NỘI:

Cần nhiều giải pháp đồng bộ

● HOÀNG HƯƠNG - ĐỖ HUYỀN

"Cửa hẹp" vào lớp 10 công lập ở Hà Nội khó có thể nới rộng nếu chỉ trông chờ vào việc điều chỉnh phương thức tuyển sinh hoặc tăng thêm vài nghìn chỉ tiêu mỗi năm. Sức ép này bắt nguồn từ sự lệch nhịp kéo dài giữa gia tăng dân số, tốc độ đô thị hóa và quy hoạch trường lớp; đồng thời đặt ra yêu cầu phải nâng chất các hướng đi sau THCS, nhằm giảm tình trạng dồn nén vào hệ thống công lập.

Sức phát triển nóng của các khu đô thị, chung cư cao tầng khiến "cửa hẹp" vào lớp 10 công lập ở Hà Nội thêm áp lực
Ảnh: Trục đường Lê Văn Lương

Giải bài toán quy hoạch đô thị

Theo dự thảo Quy hoạch tổng thể Thủ đô, giai đoạn 2031-2045, Hà Nội cần thêm khoảng 91 trường THPT để đáp ứng nhu cầu học tập trong bối cảnh dân số tiếp tục gia tăng. Con số này cho thấy sự thiếu hụt không còn là vấn đề thời điểm, mà phản ánh khoảng cách kéo dài giữa nhu cầu thực tế và năng lực tiếp nhận của hệ thống trường công lập.

Thống kê cho thấy, trong 10 năm, từ 2015-2025, dân số Thủ đô tăng từ khoảng 7,379 triệu lên khoảng 8,865 triệu người, bình quân mỗi năm tăng gần 149 nghìn người. Chưa kể, lượng lao động thời vụ, lao động hợp đồng tạm trú đưa con đến Hà Nội sinh sống, học tập khiến số trẻ trong độ tuổi đến trường, từ mầm non đến THPT, trên thực tế lớn hơn nhiều so với con số thống kê theo hộ khẩu. Áp lực này làm năng lực tiếp nhận của hệ thống trường công ngày càng quá tải.

Tốc độ đô thị hóa và gia tăng dân số, trong đó có dân số học đường diễn ra rất nhanh, trong khi quy hoạch trường học chưa theo kịp. Chỉ nhìn vào hàng trăm tòa chung cư cao tầng mọc lên dọc hai bên trục đường Lê Văn Lương - Tố Hữu cũng có thể thấy sức ép dân số lớn đến mức nào. Thế nhưng, khu vực này hiện chỉ có 2 trường THPT công lập là Nhân Chính và Trung Văn.

Cơ chế phát triển đô thị nhiều năm qua cho thấy, quy hoạch trường học dường như chưa được đặt đúng vị trí. Chung cư mọc lên dày đặc, tòa nọ sát tòa kia; nhiều khu có hàng chục nghìn cư dân, phần lớn là các gia đình trong độ tuổi lao động, con cái đang tuổi đến trường. Trong khi đó, quỹ lớp dành cho giáo dục còn ít, triển khai chậm, gần như "bò theo" tốc độ chạy nước rút của các dự án nhà cao tầng.

Thực tiễn cho thấy, quy hoạch trường học cần đi trước một bước so với tốc độ đô thị hóa. Hà Nội không chỉ cần xây thêm trường, mà còn phải mở rộng quỹ đất giáo dục trong các dự án nhà ở, ràng buộc trách nhiệm của chủ đầu tư trong việc xây trường hoặc kêu gọi đầu tư trường học trước khi bàn giao nhà. Cùng với đó, cần cải tạo, nâng cấp các trường công lập hiện có để tăng năng lực tiếp nhận học sinh. Bài toán quỹ đất và tiến độ đầu tư hạ tầng giáo dục vì thế không thể chỉ dừng trên giấy. TS Trần Thế Cương, Phó Chủ tịch Thường trực HĐND TP Hà Nội, người nhiều năm đứng đầu ngành giáo dục Thủ đô cho biết, TP đang rà soát mạng lưới trường học đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2050. Với những khu đất bỏ hoang sau khi di dời nhà máy, xí nghiệp ô nhiễm ra khỏi nội đô, TP sẽ ưu tiên bố trí để xây dựng trường học công lập. Nhưng "đang rà soát" vẫn chưa đủ để giải tỏa sức ép hiện hữu. Nếu không nhanh chóng thu hồi, chuyển đổi mục đích sử dụng những khu đất, trụ sở bỏ hoang để xây thêm trường, lớp học, thì với tốc độ chung cư tăng chóng mặt trong khi trường học được xây dựng nhỏ giọt, áp lực tuyển sinh sẽ còn kéo dài. Khi đó, dù ngành giáo dục Thủ đô điều chỉnh phương án tuyển sinh ra sao, vẫn sẽ có một tỷ lệ lớn thí sinh phải đứng ngoài cánh cửa THPT công lập.

Mở "nút thắt" về phân luồng

Quy hoạch hệ thống trường công theo kịp tốc độ gia tăng dân cư là yếu tố then chốt. Nhưng để hạ nhiệt cuộc đua vào lớp 10 đang ngày càng căng thẳng, Hà Nội cũng cần thêm những lối đi đủ sức thuyết phục sau THCS.

Một trong những giải pháp quan trọng là nâng cao chất lượng dạy và học tại các trung tâm giáo dục thường xuyên, giáo dục nghề nghiệp (GDTX-GDNN), đồng thời nâng chất hệ thống trường đào tạo nghề. Đây có thể là hướng giảm áp lực rất hiệu quả, bởi nhiều trung tâm hiện đã có sẵn cơ sở vật chất, trường lớp. Vấn đề nằm ở chất lượng đào tạo và niềm tin của học sinh, phụ huynh. Khi bài toán chất lượng có lời giải đúng, những hướng đi này sẽ không còn là lựa chọn "bất đắc dĩ", mà có thể trở thành con đường phù hợp, hấp dẫn với không ít học sinh.

Những năm gần đây, mô hình 9+ đã trở thành một lựa chọn với những học sinh không kỳ vọng trúng tuyển vào trường công. Tuy vậy, không ít gia đình vẫn băn khoăn khi cho con học nghề, vì lo các em "còn nhỏ" đã phải sớm bước vào môi trường lao động, vất vả hơn bạn bè cùng trang lứa.

Muốn mô hình này thực sự trở thành một lối đi có sức hút, công tác hướng nghiệp ở bậc THCS phải được làm thực chất hơn. Vấn đề không chỉ nằm ở tâm lý phụ huynh còn dè dặt với học nghề, mà còn ở chỗ nhiều học sinh chưa hiểu rõ mình hợp với lĩnh vực nào, có thế mạnh gì, có thể đi theo lộ trình ra sao. Khi thiếu định hướng từ sớm, phần lớn các em vẫn dồn sức vào kỳ thi lớp 10 công lập; các hướng đi khác chỉ được tính đến khi cánh cửa trường công khép lại. Vì thế, mô hình 9+ khó tạo được vị thế tương xứng, dù trên thực tế đây là một hướng đi có nhiều ưu điểm.

Một hướng giảm tải khác là mở rộng mô hình đào tạo THPT trong các trường đại học. Trên thực tế, đây là mô hình có sức hấp dẫn, bởi chất lượng đào tạo được đánh giá cao, đồng thời tạo bước chuyển tiếp thuận lợi cho những học sinh sớm xác định ngành học, trường học ở bậc đại học. Hướng đi này vừa giúp giảm áp lực cho hệ thống THPT công lập, lại vừa tận dụng hiệu quả nguồn lực giáo dục hiện có.

Một vấn đề mang tính chiến lược khác là hỗ trợ học phí ở mức phù hợp cho học sinh ngoài công lập. Năm học 2025-2026, Hà Nội đã thực hiện chính sách hỗ trợ bữa ăn bán trú cho học sinh tiểu học tại các cơ sở giáo dục trên toàn TP, không bao gồm cơ sở có vốn đầu tư nước ngoài. Từ cách tiếp cận này, việc nghiên cứu hỗ trợ học phí cho học sinh ngoài công lập cũng có thể được xem là hướng chia tải cho khối trường công.

Cũng cần nhìn rõ tình trạng quá tải trường công chủ yếu diễn ra ở khu vực nội thành. Trong khi đó, không ít trường THPT ở khu vực ngoại thành vẫn khá "thông thoáng". Vì vậy, khi hạ tầng giao thông phát triển, không gian đô thị được mở rộng, phương tiện công cộng thuận tiện hơn, khoảng cách và thời gian di chuyển không còn là rào cản lớn, học sinh nội thành hoàn toàn có thể tiếp cận các trường ngoại thành như một lựa chọn học tập khả thi hơn.

Áp lực lớp 10 vì thế không chỉ là câu chuyện của một kỳ thi, cũng không thể giải quyết bằng vài điều chỉnh kỹ thuật trong tuyển sinh. Đó là phép thử đối với cách Hà Nội quy hoạch trường lớp, phân bổ nguồn lực và mở thêm những lối đi đủ tin cậy sau THCS. Khi trường học theo kịp dân cư, giáo dục nghề nghiệp được nâng chất, trường ngoài công lập được chia sẻ hợp lý và học sinh có nhiều lựa chọn thực chất hơn, cuộc đua mới có thể bớt căng thẳng. Khi ấy, lớp 10 không còn là "cửa hẹp" đầy áp lực, mà trở về đúng nghĩa là một bước chuyển trong hành trình học tập của mỗi học sinh. ■

Hà Nội tuyên dương gia đình văn hóa tiêu biểu

UBND TP Hà Nội vừa ban hành Kế hoạch tuyên dương "Gia đình văn hóa" tiêu biểu nhân dịp kỷ niệm 25 năm Ngày Gia đình Việt Nam (28.6.2001 - 28.6.2026), đồng thời hưởng ứng Tháng hành động quốc gia về phòng, chống bạo lực gia đình năm 2026. Với chủ đề Gia đình hạnh phúc - Quốc gia thịnh vượng, kế hoạch nhằm khẳng định vai trò của gia đình trong sự phát triển bền vững của đất nước, lan tỏa các giá trị tốt đẹp của gia đình Việt Nam, xây dựng gia đình no ấm, tiến bộ, hạnh phúc, văn minh.

Các hoạt động tuyên truyền tập trung vào chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về công tác gia đình; vai trò của gia đình trong giai đoạn phát triển mới; phòng, chống bạo lực gia đình; thực hiện Bộ tiêu chí ứng xử trong gia đình. Thành phố cũng chú trọng giới thiệu các mô hình hay, cách làm hiệu quả; biểu dương những gia đình văn hóa tiêu biểu, các tập thể, cá nhân có nhiều đóng góp trong công tác gia đình giai đoạn 2001-2026.

Điểm nhấn của chuỗi hoạt động là Hội nghị tuyên dương gia đình văn hóa tiêu biểu, dự kiến diễn ra ngày 26.6 tại Bảo tàng Hà Nội. Qua đó, Hà Nội tiếp tục khẳng định vai trò nền tảng của gia đình trong xây dựng đời sống văn hóa, gìn giữ nếp sống văn minh và bồi đắp những giá trị tốt đẹp trong cộng đồng.

VIỆT HOÀNG

BỘ HÀNH XUYÊN NÚI HƠN BA THÁNG ĐỂ DỰ ĐẠI HỘI:

Sốt ác tính trên đường về Tây Ninh

● **Bài, ảnh: LÊ VĂN CHƯƠNG**

"Ngã ba này dẫn về đâu?"... Giữa đường Trường Sơn năm 1969, ông Đặng Văn Lái, Đinh Tía cùng nhiều chiến sĩ thi đua quê Quảng Ngãi, Quảng Nam, Đà Nẵng từng loay hoay trước những lối rừng chằng chịt như thế. Họ đi bộ suốt 3 tháng 16 ngày để vào Tây Ninh dự Đại hội Chiến sĩ thi đua miền Nam, mang theo gạo ăn đường, những câu chuyện trận mạc và niềm háo hức của người lính lần đầu được gặp các điển hình chiến đấu từ nhiều chiến trường.

Khoai nướng một đêm

"Củ này ngon, còn củ kia bị sượng rồi", ông Đặng Văn Lái ngó sang chỗ ngồi của ông Đinh Tía, một người lính nổi tiếng, người đồng bào dân tộc H'rê, quê ở huyện Sơn Hà, tỉnh Quảng Ngãi. Ông Tía nghe vậy thì bẻ một nửa cái củ lang bùi của mình đưa cho ông Lái, còn mình nhận lại một phần củ lang sượng để ăn.

Năm 1969, lương thực tại các binh trạm trên đường Trường Sơn rất khan hiếm. Đoàn Chiến sĩ thi đua phải cõng theo gạo ăn đường, thỉnh thoảng được các trạm giao liên bồi dưỡng thêm vài củ lang. Lang được nướng theo cách rất đặc biệt: Cả đêm, nhóm công tác nằm quanh một bếp lửa nhỏ, còn các em giao liên đặt những củ lang cách bếp chừng hai gang tay, đến nửa đêm lại trở một lần. Sáng ra, lang chín. Nhưng không phải củ nào cũng bùi, thường vẫn có vài củ bị sượng. Khi ngồi ăn, anh em trong đoàn lại chia nhau, người gặp củ sượng nhường bớt cho người có củ bùi, để cùng qua một chặng đường dài phía trước.

Đoàn gồm 9 người lính ở các tỉnh Bình Định, Quảng Ngãi, Quảng Nam, Đà Nẵng. Sau khi dự Đại hội Chiến sĩ thi đua của Quân khu 5 thì bắt đầu xuất hành, đi từ thị trấn Thạnh Mỹ và điểm cuối là xã Tân Lập, huyện Tân Biên, tỉnh Tây Ninh, nằm gần biên giới Việt Nam - Campuchia. Ông Phan Hành Sơn, một dũng sĩ nổi tiếng ở Đà Nẵng làm Trưởng đoàn.

Ngày đầu tiên xuất hành, mọi người vừa đi vừa lo có người bị sốt rét sẽ níu chân cả đoàn. Bà Nguyễn Thị Cúc, Xã đội trưởng Bình Dương mới qua đợt sốt rét. Ngày đầu tiên đoàn chỉ đi được 7km thì dừng lại. "Cứ tới ngã ba có cành lá thì đi theo lối đó", chỉ dẫn là vậy, nhưng có ngã ba bị đoàn đi trước đá văng mất cành lá. Vậy là phải ngồi chờ, tiếp tục hỏi thăm đường. Rồi những thung lũng sâu và đoàn người biến mất giữa rừng cây dương xỉ có thân rêu mốc.

Thời điểm đó, tuyến đường Trường Sơn giống như mạch máu lưu thông cả ngày lẫn đêm. Bà Nguyễn Thị Cẩn, nguyên chiến sĩ giao liên ở Quảng Ngãi cho biết, lính giao liên gọi lính đi trên đường là "khách", có đoàn đi hàng trăm người, có người đưa thương binh ra miền Bắc, có người đưa thân nhân người đi tập kết ra Bắc, rồi các đơn vị bộ đội hành quân 300-400 người. Do quân đi đông quá nên rau rừng gần trạm hết sạch, các loại rau ranh, rau tùng phục, rau dớn, rau ngót rừng, măng tre, lá mì... đều không kịp mọc.

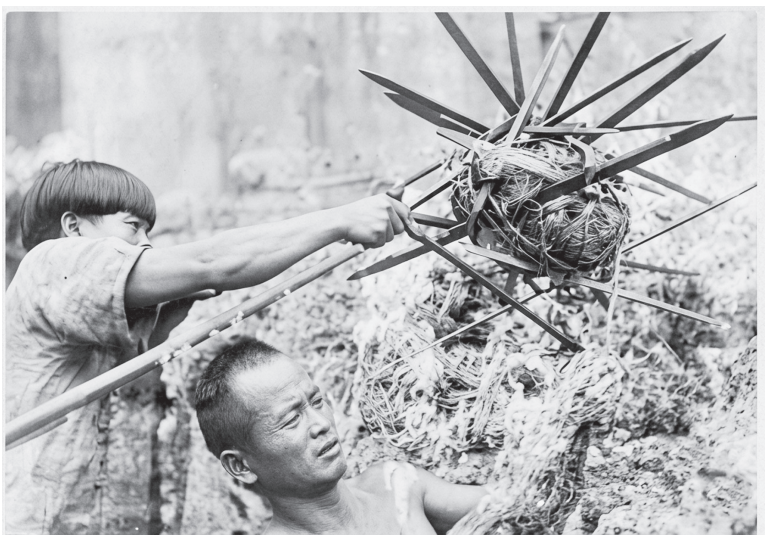
Cựu chiến binh Đặng Văn Lái

Dừng lại giữa rừng

Khi đoàn Chiến sĩ thi đua đi qua địa bàn tỉnh Quảng Ngãi, họ phải vừa bơi, vừa lội, vừa đi qua các cây cầu dây vắt vẻo nằm trên sông Re, sông Rin, sông Liên, sông Tang, sông Xà Lò, sông Tô. Cầu dây được nối bằng hai sợi dây rừng (dây chiều), mỗi khi đặt bàn chân thì phải xoay ngang và tay luôn bám vào sợi dây phía trên đầu. Đinh Tía là người nhịn đói giỏi nhất trong đoàn, có khi vượt sông và chưa kịp nấu cơm, mọi người đói meo, nhưng Đinh Tía vẫn nói "chưa có gì, tới tối ăn cũng không sao".

Khi tới trạm giao liên thứ 2 nằm ở cạnh sông Bung, chị Nguyễn Thị Cúc lên cơn sốt rét ác tính. Vậy là cả đoàn đi kiếm thêm rau rừng, một đêm quây quần với những chiếc võng đung đưa mắc gần nhau. Đêm xuống, mọi người điểm lại thì đi qua hai trạm thì đã có hai sự cố. Ngày hôm trước chị Huấn xuống suối và bị loại lá ngứa táp vào lưng và mông, mọi người phải kéo chị ra suối, bắt ngồi xuống hàng tiếng đồng hồ cho cái ngứa rát bỏng da trôi theo dòng nước.

Có lần nghỉ ngơi, Đinh Tía ra bờ suối múc nước, sau đó đứng thật lâu bên đống đá được vun lên như một nấm đất nhỏ. Sau này Đinh Tía nói, cảm thấy bùi ngùi trước ngôi mộ của quân giải phóng. Trên Trường Sơn, nếu có người lên cơn sốt rét và tắt thở, nhóm chiến sĩ đi cùng không có xẻng, họ sẽ lây cây cố xoi mặt đất để có một hố nông chỉ chừng 1-2 gang tay, gom đá đè lên thi thể. Nếu chôn ở gần suối, ngôi mộ sẽ biến mất sau mùa lũ.

Anh hùng LLVTND Đinh Tía trên đường hành quân thường kể với đồng đội về các kiểu đặt bẫy chông để ngăn quân giặc Ảnh tư liệu

Sau ngày chị Cúc cắt được cơn sốt và đoàn tiếp tục lên đường. Chặng tiếp theo đi qua cánh rừng đầy tiếng vượn kêu. Nhưng chỉ được cách ngày, chị lại tiếp tục sốt và đoàn phải dừng lại. Trưởng đoàn công tác tổ chức họp, quán triệt tinh thần đảng viên không ngại gian khổ, quyết tâm tới Tây Ninh trước Đại hội để gặp gỡ nhiều đoàn, học hỏi kinh nghiệm.

Nằm giữa rừng và ai cũng lắng nghe tiếng của muông thú, lo ngại nhất là tiếng cọp gầm. Đinh Tía đưa cánh tay bị cụt ra, nói "đánh nhau với cọp mà cụt cả tay". Đinh Tía là người có khuôn mặt hiền lành, tính tình thật thà, kể chuyện nghe rất thương. Anh nói rằng, lần gặp một con cọp dữ ở rừng núi Sơn Hà, nó lao vô phủ lên người, né mấy lần, chạy quanh gốc cây để có thời gian rút chốt lựu đạn. Quả lựu đạn nổ, con cọp chết tươi còn anh bị mảnh phạt cắt đứt lìa cánh tay.

Báo cáo điển hình

Đại hội Chiến sĩ thi đua miền Nam năm 1969 được tổ chức trong rừng sâu thuộc huyện Tân Biên, tỉnh Tây Ninh. Đại hội diễn ra ngày 1.9.1969, Đinh Tía và ông Đặng Văn Lái tự hào vì mình có tên trong danh sách tham gia báo cáo điển hình, chia sẻ kinh nghiệm đánh giặc. Luật sư Nguyễn Hữu Thọ, Chủ tịch Mặt trận Dân tộc Giải phóng miền Nam Việt Nam đã đọc diễn văn, nhắc tới những chiến công ở chiến trường Liên khu 5.

Ông Đặng Văn Lái nhớ lại, đường đi xa xôi nhưng vui, "vui như ngày Tết", ai cũng phấn khởi vì được đi vô miền Nam. Đi được nửa đường, Đinh Tía và một số anh em phải cởi quần dài, mặc ngược phía sau ra phía trước rồi giúp nhau cài nút, bởi đầu gối quần đã thủng lỗ, cỏ lông chông đâm vào đau buốt. Anh hùng Đinh Tía luôn hỗ trợ đồng đội, nhận khiêng vác phần nặng nhất và lúc nào cũng mỉm cười.

Mỗi người lên báo cáo không giới hạn thời gian. Chiến sĩ Đinh Tía nhận được những tràng vỗ tay khi kể về thành tích mở đường, cắm chông, cùng kinh nghiệm đối phó với thú dữ, với "chúa sơn lâm" giữa rừng. Còn ông Đặng Văn Lái, Đội trưởng Đội Quyết tử thuộc Mặt trận 4 - Quảng Đà, báo cáo về cách bám sát "thắt lưng địch mà đánh", kể lại những ngày chui vào hang ở Ngũ Hành Sơn để trụ lại, bình tĩnh chờ trời tối rồi mở đường máu thoát ra.

Đến lượt chị Nguyễn Thị Huấn, người chỉ cao 1,55m, nhưng có thể vác gùi đạn DKB từ 4-5 quả, tổng trọng lượng khoảng 100-120kg. Chị diễn tả cách mình đóng một chiếc gông sau lưng để chất được nhiều đạn hơn. Báo cáo xong, chị Huấn nhận được những tràng vỗ tay vang dội, được Luật sư Huỳnh Tấn Phát và Kiến trúc sư Nguyễn Hữu Thọ bắt tay, ôm hôn.

Đến ngày thứ ba của Đại hội, Luật sư Huỳnh Tấn Phát thông báo Chủ tịch Hồ Chí Minh vừa qua đời. Chương trình văn nghệ vì thế bị cắt giảm so với dự kiến. Sau 8 ngày diễn ra sôi nổi dưới tán rừng, Đại hội khép lại trong không khí bùi ngùi. Trong số những cá nhân điển hình lên báo cáo, có cả các đại biểu Campuchia; phần trình bày của họ được phiên dịch đọc lại để Đại hội cùng nghe.

Phóng viên các báo Giải Phóng, Đài Phát thanh Giải Phóng như Tô Quyên, Trần Đình Văn tìm gặp những nhân vật vừa báo cáo điển hình để phỏng vấn. Khi được hỏi, ông Đặng Văn Lái và Đinh Tía đều nói: "Có chết, có hy sinh cũng chiến đấu tới cùng, tới khi nào quê hương được giải phóng thì mới trở về cày cấy, làm nương rẫy". ■

GIẤC MƠ WORLD CUP CỦA U17 VIỆT NAM:

Hành trình của niềm tin và khát vọng

● BẢO ANH

Năm 2026 mở ra một cột mốc đặc biệt với bóng đá trẻ Việt Nam khi đội tuyển U17 bước vào hành trình "săn vé" dự FIFA U17 World Cup. Trước mắt thầy trò HLV Cristiano Roland là thử thách mang tên VCK U17 châu Á 2026 diễn ra tại Saudi Arabia - nơi hội tụ những nền bóng đá trẻ hàng đầu châu lục.

U17 Việt Nam đã sẵn sàng cho hành trình săn vé dự World Cup

Đây không chỉ là một giải đấu đơn thuần, mà còn là "cánh cửa vàng" dẫn tới sân chơi lớn nhất hành tinh dành cho lứa tuổi U17. Theo thể thức, 8 đội lọt vào tứ kết sẽ giành quyền tham dự World Cup. Điều này đồng nghĩa với việc cơ hội được chia đều hơn, nhưng đồng thời cũng đòi hỏi các đội phải duy trì sự ổn định và bản lĩnh trong suốt hành trình vòng bảng.

U17 Việt Nam sẽ mở màn chiến dịch bằng cuộc đối đầu với U17 Yemen vào ngày 7.5, đối thủ được đánh giá "vừa tầm" nhưng không hề dễ chịu. Trong bối cảnh giải đấu ngắn ngày và áp lực lớn, một chiến thắng ở trận ra quân không chỉ mang ý nghĩa về điểm số mà còn tạo cú hích tinh thần cực lớn cho toàn đội.

HLV Cristiano Roland hiểu rõ điều đó. Nhà cầm quân người Brazil đã dành nhiều thời gian để xây dựng lối chơi kỷ luật, giàu năng lượng và phù hợp với thể trạng cầu thủ trẻ Việt Nam. Ông không đặt nặng sự hoa mỹ, mà hướng tới tính hiệu quả và khả năng thích nghi nhanh với từng đối thủ.

Một chiến thắng trước Yemen sẽ giúp U17 Việt Nam có bước đệm quan trọng trước khi bước vào hai trận đấu khó khăn hơn gặp U17 Hàn Quốc và U17 UAE - những đại diện giàu truyền thống và sở hữu nền tảng thể lực, kỹ thuật vượt trội. Việc rơi vào bảng đấu có sự góp mặt của U17 Hàn Quốc và U17 UAE khiến hành trình của U17 Việt Nam trở nên thử thách hơn. U17 Hàn Quốc vốn nổi tiếng với lối chơi kỷ luật, tốc độ và khả năng pressing tầm cao, trong khi U17 UAE lại sở hữu thể hình lý tưởng cùng kỹ năng cá nhân tốt.

Trong bối cảnh đó, mục tiêu thực tế của U17 Việt Nam là giành trọn 3 điểm trước Yemen, đồng thời cố gắng kiếm điểm trước hai đối thủ mạnh còn lại. Chỉ cần hoàn thành mục tiêu này, cánh cửa vào tứ kết cùng tấm vé dự World Cup là hoàn toàn có thể mở ra. Điểm đáng chú ý là ở cấp độ U17, sự chênh lệch không phải lúc nào cũng quá lớn. Tâm lý thi đấu, sự tự tin và khả năng tận dụng cơ hội mới là yếu tố quyết định. Đây chính là cơ sở để người hâm mộ đặt niềm tin vào thầy trò HLV Cristiano Roland.

U17 Việt Nam bước vào giải đấu với hành trang là chức vô địch U17 Đông Nam Á 2026, một thành tích mang ý nghĩa khích lệ lớn. Đặc biệt, chiến thắng 2-1 trước U17 Australia trong trận bán kết đã cho thấy bản lĩnh và tiềm năng của lứa cầu thủ này. Không chỉ giành danh hiệu, U17 Việt Nam còn thể hiện lối chơi gắn kết, giàu sức sống và có tổ chức. Các cầu thủ hiểu nhau, di chuyển đồng bộ và biết cách tạo ra đột biến khi cần thiết. Đây là yếu tố quan trọng khi bước ra sân chơi châu lục, nơi mọi sai lầm đều phải trả giá đắt.

Lực lượng U17 Việt Nam dự giải lần này quy tụ nhiều cái tên nổi bật đã tỏa sáng tại đấu trường khu vực như Lý Xuân Hòa, Nguyễn Huỳnh Đăng Khoa, Trần Hoàng Việt, Nguyễn Mạnh Cường, Chu Ngọc Nguyễn Lực, Đào Quý Vương, Nguyễn Minh Thủy, Nguyễn Văn Dương, Lễ Sỹ Bách, Trần Mạnh Quân…

Đây là tập thể không có quá nhiều cá nhân vượt trội tuyệt đối, nhưng lại sở hữu sự đồng đều và tinh thần thi đấu gắn kết. Mỗi cầu thủ đều hiểu vai trò của mình trong hệ thống chiến thuật, sẵn sàng hy sinh vì tập thể - yếu tố quan trọng trong các giải đấu ngắn ngày. Bên cạnh đó, khả năng thích nghi chiến thuật nhanh cũng là điểm cộng lớn. Dưới sự dẫn dắt của HLV Cristiano Roland, đội có thể linh hoạt chuyển đổi giữa các sơ đồ, từ phòng ngự phản công sang kiểm soát bóng tùy theo đối thủ.

Nhắc đến giấc mơ World Cup của bóng đá trẻ Việt Nam, người hâm mộ không thể quên kỳ tích của U20 Việt Nam năm 2017. Thế hệ với những cái tên như Quang Hải, Đoàn Văn Hậu, Đình Trọng, Đức Chinh, Tiến Linh, Bùi Tiến Dũng đã viết nên trang sử mới khi giành vé tham dự U20 World Cup. Đó không chỉ là một cột mốc, mà còn là nguồn cảm hứng cho các thế hệ sau.

Giờ đây, nhiệm vụ tái hiện kỳ tích ấy được trao vào tay lứa U17, những cầu thủ trẻ mang trong mình khát vọng khẳng định bản thân và đưa bóng đá Việt Nam vươn xa. Nguyễn Lực, Văn Dương và các đồng đội đang đứng trước cơ hội để bước vào lịch sử. Nhưng để làm được điều đó, họ cần nhiều hơn cả tài năng, đó là sự bản lĩnh, tinh thần thép và khả năng vượt qua áp lực.

Bóng đá luôn chứa đựng những bất ngờ, đặc biệt ở cấp độ trẻ. U17 Việt Nam có thể không phải là ứng viên hàng đầu, nhưng lại là tập thể giàu tiềm năng và có khả năng tạo nên đột phá. Người hâm mộ có quyền kỳ vọng, nhưng cũng cần sự kiên nhẫn. Thành công nếu đến, sẽ là kết quả của cả một quá trình chuẩn bị nghiêm túc, từ chiến thuật, thể lực đến tâm lý thi đấu.

Hành trình tại Saudi Arabia sẽ là phép thử toàn diện cho U17 Việt Nam. Dù kết quả ra sao, đây vẫn là cơ hội quý giá để các cầu thủ tích lũy kinh nghiệm, trưởng thành và hướng tới tương lai. Nhưng nếu mọi thứ đi đúng quỹ đạo, nếu bản lĩnh được thể hiện đúng lúc, giấc mơ World Cup hoàn toàn không phải là điều xa vời. Và biết đâu, từ những bước chạy đầu tiên trên đất Saudi Arabia, một chương mới của bóng đá trẻ Việt Nam sẽ được viết nên - bằng niềm tin, khát vọng và tinh thần không bỏ cuộc. ■

Vinh dự tiếp nối và trách nhiệm vươn tầm

Việc HLV Kim Sang-sik cùng các cộng sự người Hàn Quốc được trao Bằng khen của Thủ tướng Chính phủ, không chỉ là sự ghi nhận xứng đáng cho hành trình chinh phục HCV SEA Games 33 của U22 Việt Nam, mà còn mở ra một câu chuyện giàu ý nghĩa về sự kế thừa, niềm tin và trách nhiệm trong dòng chảy phát triển của bóng đá Việt Nam.

Phần thưởng cao quý ấy đến sau một chiến dịch giàu cảm xúc, nơi dấu ấn của Ban huấn luyện được thể hiện rõ nét từ cách xây dựng lối chơi, quản lý con người đến khả năng truyền lửa cho tập thể trẻ. Nhìn lại hành trình tại SEA Games 33, dấu ấn của ông Kim không chỉ nằm ở kết quả cuối cùng mà còn ở cách đội bóng vượt qua áp lực. Từ những lo ngại ban đầu về một lực lượng trẻ, thiếu kinh nghiệm, U22 Việt Nam đã từng bước chứng minh năng lực bằng sự kỷ luật, kiên cường và bản lĩnh thi đấu. Trận chung kết kịch tính với U22 Thái Lan, nơi đội bóng áo đỏ bị dẫn trước nhưng vẫn kiên định chiến thuật, gỡ hòa rồi bứt lên trong hiệp phụ để giành chiến thắng 3-2, là minh chứng rõ nét cho năng lực cầm quân và bản lĩnh của tập thể.

Ở góc độ rộng hơn, câu chuyện của HLV Kim Sang-sik còn gợi nhắc đến một mạch nối quen thuộc đó là những chiến lược gia Hàn Quốc với phong cách làm việc tận tụy, kỷ luật và khả năng hòa nhập sâu sắc với môi trường bóng đá Việt Nam. Từ HLV Park Hang-seo đến hiện tại, sự tương đồng ấy không chỉ mang lại thành tích, mà còn tạo nên sự gắn kết đặc biệt giữa Ban huấn luyện và người hâm mộ. Sau giai đoạn chuyển giao với những thử nghiệm chưa đạt kỳ vọng, sự xuất hiện của ông Kim đã góp phần tái lập sự ổn định và niềm tin.

Chính vì vậy, Bằng khen của Thủ tướng không dừng lại ở ý nghĩa tôn vinh, đó còn là lời nhắc về trách nhiệm. Trách nhiệm giữ vững thành quả, tiếp tục nâng tầm lứa cầu thủ trẻ và quan trọng hơn là đưa bóng đá Việt Nam tiến xa hơn ở những đấu trường lớn hơn khu vực. Những tín hiệu tích cực từ ASEAN Cup 2024 hay SEA Games 33 mới chỉ là bước khởi đầu.

Trong dòng chảy ấy, việc xem HLV Kim Sang-sik và các cộng sự là "truyền nhân" của HLV Park Hang-seo không đơn thuần là sự so sánh, mà là kỳ vọng về một sự kế thừa có chọn lọc, đó là kế thừa tinh thần kỷ luật, ý chí chiến đấu và khát vọng vượt ngưỡng. Nhưng đồng thời, họ cũng phải tạo ra dấu ấn riêng, phù hợp với bối cảnh mới, yêu cầu mới của bóng đá hiện đại.

Từ một phần thưởng, câu chuyện mở ra nhiều hơn thế. Đó là hành trình tiếp nối giữa các thế hệ huấn luyện viên, là niềm tin được gửi gắm vào một tập thể trẻ và là khát vọng vươn tầm của bóng đá Việt Nam. Vinh dự đã được trao, nhưng chính trách nhiệm phía trước mới là thước đo bền vững cho giá trị của thành công hôm nay.

NGỌC NGUYỄN

Trên định hình, dưới chưa có lối ra

● **KHẢI HƯNG**

Vòng 21 LPBank V.League 1-2025/26 khép lại với cảm giác "phân tầng" ngày một rõ, nhóm đầu bảng đang ngả dần về một trật tự ổn định, trong khi nửa dưới vẫn là vùng xoáy của những cuộc đua sinh tồn. Trên đỉnh, Công an Hà Nội (CAHN) tiếp tục giữ nhịp chiến thắng để củng cố ngôi đầu. Ở bậc thềm phía sau, cuộc đua top 3 biến động khi Hà Nội FC vươn lên, đẩy Ninh Bình xuống một nấc. Dưới đáy, từng điểm số trở thành "tài sản sống còn", và những chi tiết tưởng nhỏ như thẻ phạt hay quyết định VAR lại có thể xoay chuyển cả mùa giải.

Cuộc đua vô địch V.League dần ngã ngũ nhưng phần đáy bảng còn nhiều biến động

Sau 21 vòng, CAHN dẫn đầu với 54 điểm, hiệu số +33 (ghi 50 bàn, thủng lưới 17), bỏ xa đội nhì bảng Thể Công 11 điểm. Chênh lệch ấy đặc biệt đáng kể khi lịch thi đấu chỉ còn 5 vòng, trong cuộc đua đường dài, đây là mức cách biệt đủ để đội đầu bảng "tự quyết", phần còn lại buộc phải thắng liên tiếp và chờ đối thủ sẩy chân.

Một bài toán cụ thể đã được đặt ra là nếu CAHN thắng thêm 2 trận, họ sẽ đạt 60 điểm và có thể đăng quang sớm, bởi Thể Công ngay cả khi toàn thắng 5 vòng còn lại cũng chỉ có thể đạt tối đa 58 điểm. Đó là chưa kể kịch bản vô địch sớm hơn hoàn toàn có thể xuất hiện nếu CAHN tiếp tục giành 3 điểm trong khi Thể Công không thắng ở vòng tới. Về mặt phong độ, CAHN bước vào giai đoạn nước rút với sự ổn định hiếm thấy. Thống kê chỉ ra 6 trận gần nhất, CAHN giành 16/18 điểm tối đa, chỉ một lần mất điểm - một nhịp độ đủ để biến mọi sự bám đuổi thành câu chuyện "đuổi theo bóng lưng".

Điểm đáng nói là CAHN không chỉ mạnh ở điểm số mà còn ở cấu trúc đội hình và chiều sâu lực lượng. Giới chuyên môn phân tích đội bóng ngành Công an sở hữu nhiều tuyển thủ quốc gia và U23, đồng thời duy trì sự ổn định trên băng ghế huấn luyện dưới thời HLV Mano Polking. Trong một giải đấu thường xuyên xuất hiện biến số về lực lượng, lịch thi đấu và thẻ phạt, sự ổn định ấy chính là "tài sản" lớn nhất của đội đua vô địch.

Dựa trên lịch thi đấu, vòng 22 có thể là vòng bản lề của mùa giải khi CAHN sẽ tiếp Nam Định trên sân Hàng Đẫy vào tối 10.5. Nếu CAHN thắng và các điều kiện điểm số "đẹp" xuất hiện (đặc biệt là Thể Công không thắng), kịch bản đăng quang sớm hoàn toàn có cơ sở. Ở chiều ngược lại, Thể Công lại cho thấy dấu hiệu hụt nhịp khi liên tiếp đánh rơi điểm (vòng 21 hòa 1-1 trước Ninh Bình). Trong cuộc đua vô địch, có những thời điểm điểm số không chỉ là con số, mà là "tâm lý". Khi khoảng cách bị nới rộng, mọi trận hòa của đội bám đuổi đều mang cảm giác như một thất bại.

Nếu câu chuyện vô địch dần có "đáp án", thì V-League 2025/26 lại bước vào giai đoạn hấp dẫn nhất ở cuộc chiến tránh xuống hạng. Ngôi đầu gần như đã được định đoạt, nhưng tấm vé xuống hạng trực tiếp và suất play-off vẫn chưa có lời giải. Theo phân tích này, vòng xoáy trụ hạng đang co lại quanh 5 CLB: Thanh Hóa, Becamex TP.HCM, HAGL, PVF-CAND và SHB Đà Nẵng. Điểm chung của nhóm này là khoảng cách điểm số không quá lớn, lịch thi đấu còn nhiều đối đầu trực tiếp - nghĩa là chỉ một trận "6 điểm" cũng có thể đảo trật tự cả cụm.

Ở đáy bảng, hai đội bị gọi tên nhiều nhất là PVF-CAND và SHB Đà Nẵng. PVF-CAND và Đà Nẵng đều mới chỉ thắng 2 trận từ đầu mùa, liên tục thay nhau đứng ở hai vị trí cuối bảng và cuộc chiến của họ là căng thẳng nhất trong nhóm dưới. Mặc dù có ý kiến cho rằng cuộc đua trụ hạng đang "dính chùm" 5 đội, nhưng nhiều chuyên gia nhấn mạnh, xét trên lý thuyết nhiều đội ở nửa dưới vẫn chưa an toàn 100%, nhất là những đội từ 24 điểm trở xuống.

Sự khác biệt của hai góc nhìn nằm ở cách tiếp cận, một bên nhìn vào "vòng xoáy" thực tế của nhóm nguy hiểm, bên kia đặt cảnh báo bằng phép toán điểm số còn lại. Dù vậy, tất cả đều gặp nhau ở một điểm: SHB Đà Nẵng đang thất thế nhất, buộc phải "tự lực cánh sinh" bằng những trận quyết định. Vòng 22, SHB Đà Nẵng sẽ đá trận then chốt khi tiếp Becamex TP.HCM, một trận được mô tả đúng nghĩa "6 điểm". Cùng vòng này, PVF-CAND sẽ gặp HAGL - một cặp đấu khác có thể đổi hướng cuộc đua, nếu đội thua bị kéo sâu vào vùng nguy hiểm.

Nhìn rộng hơn, phần còn lại của mùa giải sẽ "bỏng rát" bởi các trận đối đầu trực tiếp giữa những đội cạnh tranh trụ hạng. Trong bối cảnh ấy, khái niệm "chung kết ngược" không còn là cách nói cường điệu, mà là bản chất của 5 vòng cuối đó là mỗi trận đều có thể là bước ngoặt - hoặc cứu rỗi, hoặc kéo một đội đến gần hạng Nhất.

Điều thú vị là khi cuộc đua vô địch đã nghiêng mạnh về CAHN, giải đấu không vì thế mà "nhạt". Trái lại, V-League bước vào giai đoạn mà người hâm mộ có thể theo dõi hai dòng chảy rất khác nhau. Dòng chảy thứ nhất thuộc về CAHN - đội bóng đang tạo cảm giác "khó bị cản bước", đủ ổn định và đủ chiều sâu để tính chuyện đăng quang sớm. Dòng chảy thứ hai thuộc về nhóm cuối - nơi mọi toan tính không còn chỗ cho sai lầm, một trận thắng có thể mang ý nghĩa như cả mùa giải, và một trận thua có thể kéo theo chuỗi hệ quả tâm lý khó gượng dậy.

Vì thế, nếu cần chọn một câu để mô tả V-League sau vòng 21, có lẽ đó là ngôi đầu có thể sắp có chủ, nhưng phần hấp dẫn nhất lại nằm ở cuộc chiến trụ hạng. Và cũng chính ở đó, V-League giữ được sức nóng của mình - không chỉ bằng bàn thắng, mà bằng những "khoảnh khắc số phận" của 5 vòng cuối. ■

Đến năm 2030 phát động phong trào "Mỗi người dân - một môn thể thao"

Thực hiện Nghị quyết Đại hội XIV của Đảng, thể thao Việt Nam đặt mục tiêu đến năm 2030 phát động phong trào "Mỗi người dân - một môn thể thao". Đồng thời nâng tỷ lệ người tập luyện thể dục thể thao thường xuyên lên 40% dân số; nâng cao vị thế của thể thao Việt Nam trong khu vực và trên thế giới; duy trì thành tích trong nhóm dẫn đầu tại các kỳ SEA Games và từng bước nâng cao thành tích tại các đấu trường châu lục và Olympic.

Thể thao Việt Nam cũng đề ra các giải pháp để thực hiện mục tiêu này đó là tiếp tục đẩy mạnh nâng cao chất lượng Cuộc vận động "Toàn dân rèn luyện thân thể theo gương Bác Hồ vĩ đại", trọng tâm là phát động và duy trì phong trào "Mỗi người dân - một môn thể thao"; đẩy mạnh phát triển thể thao quần chúng, thể thao trong lực lượng vũ trang và thể thao trường học, góp phần nâng cao tầm vóc, thể lực và sức khỏe của người Việt Nam.

Tập trung đầu tư có trọng điểm cho các nội dung, môn thể thao nằm trong chương trình Olympic và Asian Games; đẩy mạnh đầu tư cho công tác tuyển chọn, đào tạo vận động viên tài năng; phấn đấu đạt thành tích cao tại đấu trường khu vực, châu lục và quốc tế, khẳng định vị thế thể thao Việt Nam. Rà soát, quy hoạch và đầu tư xây dựng các khu liên hợp thể thao, sân vận động đa năng hiện đại, trung tâm huấn luyện thể thao quốc gia đạt chuẩn quốc tế, tạo đột phá về hạ tầng thể thao, đáp ứng yêu cầu phát triển thể thao thành tích cao và nhu cầu luyện tập của nhân dân.

Toàn ngành cũng sẽ tập trung triển khai đồng bộ, hiệu quả 8 nhiệm vụ trọng tâm định hình tương lai thể thao Việt Nam. Trong đó hoàn thiện thể chế phát triển thể dục thể thao theo hướng hiện đại, đồng bộ, mở đường cho phát triển lâu dài; đẩy mạnh phong trào thể dục thể thao quần chúng; nâng cao chất lượng giáo dục thể chất và hoạt động thể thao học đường; chú trọng bảo tồn, phát huy các môn thể thao truyền thống, các hình thức vận động gắn với văn hóa cộng đồng; phát triển thể thao thành tích cao theo hướng chuyên nghiệp, khoa học, trung thực và bền vững; mở rộng khái niệm thể thao theo hướng toàn diện hơn, bao gồm cả vận động thể chất và vận động trí óc; đẩy mạnh xã hội hóa, huy động, phân bổ và sử dụng hiệu quả các nguồn lực cho phát triển thể dục thể thao, tăng cường hợp tác quốc tế, chủ động tiếp thu kinh nghiệm tiên tiến, nâng cao thành tích, vị thế và hình ảnh thể thao Việt Nam trên trường quốc tế...

N.N

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

TRUNG QUỐC:

Robot cảnh sát "xuống phố"

● KHẢ HÂN

Trong kỳ nghỉ Ngày Quốc tế lao động, nhiều thành phố ở Trung Quốc đã đồng loạt triển khai robot cảnh sát giao thông, đánh dấu bước tiến rõ nét trong việc ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI) để nâng cao dịch vụ công cộng và quản lý đô thị.

Robot cảnh sát trên một con đường ở tỉnh An Huy, miền đông Trung Quốc Ảnh: XINHUA

Tại Hàng Châu, chính quyền đã đưa vào hoạt động một đội gồm 15 robot tại các giao lộ trọng điểm ở trung tâm thành phố từ ngày 1.5. Nhiệm vụ của những robot này không chỉ hỗ trợ điều tiết giao thông mà còn đóng vai trò hướng dẫn người dân và du khách, tạo nên mô hình phối hợp giữa "người và máy" trong vận hành đô thị. Ở khu danh thắng Hồ Tây, robot được tích hợp màn hình tương tác, cho phép du khách hỏi đường, tìm phương tiện công cộng hoặc tra cứu thông tin theo thời gian thực.

Điểm đáng chú ý là khả năng "đa nhiệm" của các robot này. Tại các nút giao thông lớn, robot hoạt động như một trợ lý thực thi pháp luật, sử dụng công nghệ nhận diện hình ảnh để giám sát liên tục 24/7. Các hành vi vi phạm như vượt vạch dừng, không đội mũ bảo hiểm hay đi sai làn đều có thể được phát hiện và cảnh báo ngay lập tức. Dữ liệu vi phạm sau đó được truyền về trung tâm điều hành để xử lý, giúp tăng hiệu quả giám sát mà không cần mở rộng lực lượng.

Bên cạnh đó, robot còn có thể trực tiếp tham gia điều tiết giao thông. Nhờ đồng bộ hóa với hệ thống đèn tín hiệu, robot có thể thực hiện các động tác điều tiết giao thông như "dừng", "đi", "rẽ trái", "rẽ phải" với độ chính xác cao, đảm bảo người tham gia giao thông dễ hiểu và tuân thủ. giúp giảm áp lực cho lực lượng chức năng.

Theo cảnh sát địa phương, robot có thể hoạt động liên tục 8 - 9 giờ mỗi ngày, đảm nhiệm các công việc lặp lại, cho phép con người tập trung vào tình huống phức tạp hơn, qua đó giảm đáng kể khối lượng công việc cho cảnh sát.

Việc triển khai robot tại Hàng Châu không phải là trường hợp duy nhất mà nằm trong xu hướng rộng hơn trên toàn quốc. Tại Kashgar, một robot mặc đồng phục phản quang đã được đưa vào điều tiết giao thông tại các giao lộ lớn trong dịp lễ, thu hút sự chú ý của người dân và du khách. Trong khi đó, ở Ordos, robot cảnh sát không chỉ điều phối giao thông mà còn tham gia tuần tra và tuyên truyền an toàn giao thông. Theo Wu Qingyun, một sĩ quan cảnh sát giao thông ở Ordos, việc triển khai robot cảnh sát giao thông không chỉ nâng cao hiệu quả giao thông và giải phóng nhân lực tại các giao lộ mà còn mở đường cho việc quản lý giao thông đô thị hiệu quả hơn.

Các chuyên gia nhận định, sự xuất hiện đồng loạt của robot cảnh sát phản ánh tham vọng dài hạn của Trung Quốc trong việc xây dựng hệ thống "giao thông thông minh". Đồng thời, việc robot "xuống phố" cho thấy trí tuệ nhân tạo đang chuyển từ giai đoạn thử nghiệm sang ứng dụng thực tế trong quản trị đô thị, mở ra khả năng tự động hóa trên quy mô rộng hơn.

Jiang Lei, nhà khoa học hàng đầu tại một trung tâm robot cấp quốc gia cho biết, việc triển khai robot tại nhiều thành phố không chỉ thể hiện năng lực kỹ thuật trong điều khiển giao thông hay tương tác bằng giọng nói, mà còn đánh dấu bước ngoặt khi AI dưới dạng vật lý bắt đầu tham gia trực tiếp vào quản lý đô thị. Ông cho rằng đây mới chỉ là khởi đầu, với nhiều ngành khác sẵn sàng tăng tốc chuyển đổi thông minh.

Theo Jiang Lei, việc triển khai robot cảnh sát giao thông trên nhiều thành phố không chỉ thể hiện năng lực kỹ thuật trong điều khiển giao thông và tương tác bằng giọng nói, mà còn đánh dấu một thời điểm quan trọng khi AI được thể hiện qua hình thức vật lý đang tích cực tham gia vào quản lý đô thị của Trung Quốc.

Không dừng lại ở chức năng cơ bản, thế hệ robot mới còn tích hợp các mô hình ngôn ngữ lớn, cho phép tương tác tự nhiên với con người và xử lý tình huống linh hoạt hơn. Tuy nhiên, xu hướng này cũng đặt ra không ít thách thức, từ yêu cầu về độ chính xác, an toàn dữ liệu đến khả năng ứng phó với sự cố trong môi trường thực tế. Vai trò của con người vì thế vẫn khó có thể thay thế hoàn toàn, đặc biệt trong các tình huống phức tạp.

Tuy còn nhiều tranh cãi, song việc robot xuất hiện trong dịp cao điểm cho thấy Trung Quốc đang đẩy nhanh quá trình tự động hóa quản lý đô thị. Từ điều tiết giao thông đến cung cấp dịch vụ công, AI đang rời phòng thí nghiệm để bước vào đời sống, mở ra một giai đoạn mới nơi công nghệ giữ vai trò trung tâm trong vận hành đô thị hiện đại. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Lo ngại về tính bền vững

● LAM SA

Hàn Quốc từ lâu đã được xem là một trong những quốc gia già hóa nhanh nhất thế giới và giờ đây, những biến động trong hệ thống lương hưu đang phản ánh rõ nét áp lực của xu hướng này.

Số liệu mới nhất từ Cơ quan Bảo hiểm Hưu trí Quốc gia cho thấy, gần 120.000 người đang nhận mức lương hưu hằng tháng trên 2 triệu won (khoảng 1.360 USD). Con số này có thể được xem là dấu hiệu tích cực về việc cải thiện an sinh cho người cao tuổi. Song cũng đặt ra nhiều lo ngại về tính bền vững của quỹ hưu trí quốc gia.

Chỉ trong vòng vài năm, số người nhận mức lương hưu cao đã tăng với tốc độ gần như bùng nổ. Từ vỏn vẹn 10 người vào năm 2018, con số này tăng lên 437 vào năm 2020 và chạm mốc hơn 93.000 vào năm 2025, trước khi tiến sát 120.000 như hiện nay. Đây không đơn thuần là tăng trưởng tự nhiên, mà phản ánh sự tích tụ của nhiều yếu tố, tuổi thọ tăng, số năm đóng bảo hiểm dài hơn và chính sách điều chỉnh lương hưu theo lạm phát.

Theo khảo sát của Viện Nghiên cứu Lương hưu Quốc gia năm 2024, mức trên 2 triệu won mỗi tháng được coi là ngưỡng tối thiểu để một người nghỉ hưu duy trì cuộc sống ổn định mà không cần thêm thu nhập. Điều đó có nghĩa là việc ngày càng nhiều người đạt ngưỡng này là một tiến bộ về mặt phúc lợi xã hội. Tuy nhiên, nghịch lý nằm ở chỗ, khi nhiều người được hưởng mức cao hơn, gánh nặng tài chính lên quỹ hưu trí cũng tăng theo cấp số nhân.

Trong khi đó, mức lương hưu trung bình của người cao tuổi Hàn Quốc chỉ khoảng 700.427 won mỗi tháng, một khoảng cách rất lớn so với nhóm nhận trên 2 triệu won. Sự chênh lệch này cho thấy hệ thống hiện tại vẫn mang tính phân hóa sâu sắc, phụ thuộc nhiều vào lịch sử việc làm và khả năng đóng góp dài hạn. Những người có sự nghiệp ổn định, thu nhập cao và thời gian tham gia bảo hiểm dài sẽ được hưởng lợi rõ rệt, trong khi các nhóm lao động yếu thế vẫn đứng ngoài.

Đáng chú ý hơn là sự bất bình đẳng giới trong hệ thống lương hưu. Chỉ khoảng 2,2% người nhận mức lương hưu cao là phụ nữ. Nguyên nhân nằm ở việc họ thường làm công việc thu nhập thấp hoặc gián đoạn sự nghiệp vì gia đình, khiến mức hưởng khi về già thấp hơn rõ rệt và rủi ro tài chính cao hơn.

Những yếu tố này diễn ra trong bối cảnh Hàn Quốc già hóa nhanh, tỷ lệ sinh xuống mức thấp kỷ lục, khiến số người đóng vào quỹ hưu trí giảm, trong khi số người hưởng lại tăng mạnh. Sự mất cân đối này trực tiếp đe dọa tính bền vững của hệ thống lương hưu.

Vì vậy, sự gia tăng người nhận lương hưu cao không chỉ phản ánh cải thiện mức sống, mà còn là hồi chuông cảnh báo cho hệ thống an sinh. Nếu không sớm cải cách, Hàn Quốc sẽ phải đối mặt với áp lực tài chính ngày càng lớn. ■

The Devil Wears Prada 2 bùng nổ phòng vé toàn cầu

Bộ phim *The Devil Wears Prada 2* có màn ra mắt đầy ấn tượng tại các rạp chiếu và trở thành tâm điểm phòng vé toàn cầu. Trong tuần đầu công chiếu, tác phẩm thu về 77 triệu USD tại Bắc Mỹ và hơn 233 triệu USD trên toàn thế giới. Thành tích này cho thấy sức hút mạnh mẽ của phần tiếp theo sau gần hai thập kỷ kể từ khi phần phim gốc ra mắt.

Phim do 20th Century Studios và Disney phát hành, góp phần tạo đà tăng trưởng đáng kể cho mùa phim hè năm nay. Tác phẩm đánh dấu sự trở lại của dàn diễn viên đình đám gồm Meryl Streep, Anne Hathaway, Emily Blunt và Stanley Tucci.

Được đạo diễn bởi David Frankel và biên kịch bởi Aline Brosh McKenna, phim đưa khán giả trở lại thế giới thời trang xa hoa, theo chân Andy Sachs khi cô quay lại tạp chí Runway trong vai trò mới.

K.HÂN